

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Jussi Luomanpää & Juuso Seppi

Sähköisten taloushallintojärjestelmien käyttö Seinäjoen seudun yrityksissä

Opinnäytetyö
Kevät 2023
SeAMK Liiketalous
Tradenomi (AMK)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Tutkinto-ohjelma: Liiketalouden koulutusohjelma

Tekijät: Luomanpää Jussi & Seppi Juuso

Työn nimi: Sähköisten taloushallintojärjestelmien käyttö Seinäjoen seudun yrityksissä

Ohjaaja: Virpi Ala-Heikkilä

Vuosi: 2023

Sivumäärä: 67

Liitteiden lukumäärä: 2

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää sähköisen taloushallinnon käyttöä Seinäjoen seudun yrityksissä. Tämän lisäksi tarkoituksena oli tehdä vertailututkimus vuosina 2013 ja 2016 tehtyihin opinnäytetöihin, joista ensimmäinen oli tehty Seinäjoen alueelle ja jälkimmäinen Keski-Pohjanmaan alueelle.

Teoriaosuudessa käsitellään taloushallintoa yleisesti: mitä yrityksen taloushallinto sisältää, ja mitä taloushallinnon osa-alueet tarkoittavat. Sähköisen taloushallinnon osalta teoreettisessa viitekehyksessä käydään läpi osto- ja myyntilaskuprosessi, pilvipalvelut, ERP-järjestelmät, ohjelmistot sekä käsitellään digitaalisuutta ja vuosina 2021–2024 käynnissä olevaa digihanketta.

Tutkimus tehtiin kvantitatiivisena Webropol-kyselyllä, joka lähetettiin sähköpostitse 3227 yritykselle, ja vastauksia saatiin 142. Tutkimuksella oli kuitenkin myös kvalitatiivisia piirteitä. Kyselylomake sisälsi kysymyksiä yritysten taloushallinnosta, sähköisestä taloushallinnosta sekä tämän käytöstä. Aikaisempiin opinnäytetöihin verrattuna kysely sisälsi myös avoimia kysymyksiä, joilla haluttiin saada aineistosta rikkaampaa. Kysely oli auki kesällä 2022.

Tutkimuksesta saatujen tulosten perusteella sähköisen taloushallintojärjestelmän käyttö yrityksissä on kasvattanut suosiotaan. Tästä huolimatta ne yritykset, joilla ei ole sähköistä taloushallintojärjestelmää käytössään, eivät yleensä edes harkitse sen käyttöönottoa. Yritykset, joilla ei ole käytössään sähköistä taloushallintojärjestelmää, ovat yleensä pieniä yrityksiä. Tulosten perusteella sähköisestä taloushallintojärjestelmästä ei olla valmiita maksamaan kovinkaan paljon ja järjestelmän käytön halutaan olevan mahdollisimman helppoa, nopeaa ja tehokasta.

¹ Asiasanat: taloushallinto, sähköinen taloushallinto, Seinäjoen yritykset, Webropol, pilvipalvelu

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Degree programme: Business Management

Authors: Jussi Luomanpää & Juuso Seppi

Title of thesis: Use of electronic financial management systems by companies in the Seinäjoki region

Supervisor: Virpi Ala-Heikkilä

Year: 2023

Number of pages: 67

Number of appendices: 2

The aim of the thesis was to find out the use of electronic financial management by companies in the Seinäjoki region. Another aim was to conduct a comparative study on two previous thesis studies, conducted in 2013 and in 2016, respectively. The first one was conducted in the Seinäjoki region and the latter in the Central Ostrobothnia region.

The theory part deals with financial management in general: what the company's financial management includes, and what the sub-areas of financial management involve. In terms of electronic financial management, the theoretical framework reviews the purchase and sales invoice process, cloud services, ERP systems, software, and discusses digitality, and a digital project running in 2021–2024.

The study was a quantitative Webropol survey, which was sent by email to 3 227 companies, and 142 responses were received. Yet, the survey also had some qualitative features. The questionnaire contained questions about the companies' financial management, electronic financial management, and its use. Compared to the previous theses, the survey contained open-ended questions, which were intended to make the data richer. The survey was open for answering in the summer of 2022.

Based on the results, the use of an electronic financial management system by companies has grown in popularity. Despite this, those companies that do not have an electronic financial management system at their disposal usually do not even consider introducing it. The companies that do not use an electronic financial management system are usually small in size. Based on the results, companies are not ready to pay a lot for an electronic financial management system, and they want the system to be as easy, fast, and efficient as possible to use.

¹ Keywords: financial management, electronic accounting, companies in Seinäjoki, Webropol, cloud services

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	2
Thesis abstract	3
SISÄLTÖ	4
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo	6
Käytetyt termit ja lyhenteet.....	8
1 Johdanto	9
2 Taloushallinto	12
2.1 Taloushallinto – ulkoinen laskentatoimi	12
2.1.1 Tilinpäätös.....	12
2.1.2 Tuloslaskelma	13
2.1.3 Tase	13
2.2 Taloushallinto – sisäinen laskentatoimi	13
2.2.1 Strateginen laskentatoimi.....	13
2.2.2 Kustannuslaskenta	14
2.2.3 Budjetointi ja investoinnit	14
3 Sähköinen taloushallinto.....	16
3.1 Sähköisen taloushallinnon hyödyt ja haitat.....	16
3.2 Osto- ja myyntilaskuprosessi sähköisessä taloushallinnossa.....	18
3.3 ERP-järjestelmät	19
3.4 Ohjelmistot	20
3.5 Pilvipalvelut	21
3.6 Digitalisaatio	21
3.7 Yrityksen digitalous -hanke	24
4 Vertailtavat opinnäytetyöt	26
4.1 Lauri Meriän opinnäytetyö	26

4.2 Jenni Forsin ja Minerva Grönlundin opinnäytetyö.....	27
5 Tutkimus.....	28
5.1 Tutkimusmenetelmä	28
5.2 Yritysten perustiedot.....	28
5.3 Yrityksen taloushallinto.....	31
5.4 Yritykset, jotka käyttävät sähköistä taloushallintoa.....	37
6 Opinnäytetöiden vertailu.....	52
7 Johtopäätökset ja pohdinta.....	60
LÄHTEET	65
LIITTEET	67

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuvio 1. Sähköisen taloushallinnon SWOT-analyysi	17
Kuvio 2. Ostolaskujen prosessi	18
Kuvio 3. Myyntilaskujen prosessi	19
Kuvio 4. Digitaalisen taloushallinnon ympäristö.	23
Kuvio 5. Yhtiömuoto.....	29
Kuvio 6. Yrityksen henkilöstömäärä.....	30
Kuvio 7. Yrityksen liikevaihto.	31
Kuvio 8. Taloushallinnon jakautuminen.....	32
Kuvio 9. Sähköisen taloushallinnon käyttö yrityksissä.	33
Kuvio 10. Oletteko harkinneet siirtymistä sähköiseen taloushallintoon?	34
Kuvio 11. Mikä saisi ottamaan järjestelmän käyttöön?	35
Kuvio 12. Paljonko olisitte valmiita maksamaan?	37
Kuvio 13. Ohjelmiston valintaan vaikuttavat tekijät.	38
Kuvio 14. Käytössä oleva ohjelmisto.....	39
Kuvio 15. Ohjelmiston osa-alueet.	40
Kuvio 16. Ajansäästö tunneissa, viikkotasolla.....	41
Kuvio 17. Kustannussäästö vuositasolla.....	42
Kuvio 18. Tyytyväisyys ohjelmistoon.	43

Kuvio 19. Henkilöstöressurssientarve.....	45
Kuvio 20. Käytön helppous.	46
Kuvio 21. Ohjelmiston tarjoajan tuki.....	47
Kuvio 22. Onko tuki kallista?.....	48
Kuvio 23. Onko tukea tarvittu?.....	49
Kuvio 24. Kaipaisitteko ohjelmistoonne jotain uutta?	50
Taulukko 1. Taloushallinnon toteutus yrityksissä.	53
Taulukko 2. Sähköisen taloushallinnon käyttöaste yrityksissä.	54
Taulukko 3. Sähköistä taloushallintoa harkinneet.....	54
Taulukko 4. Sähköisen taloushallinnon osa-alueet.	55
Taulukko 5. Tyytyväisyys ohjelmistoon.	56
Taulukko 6. Henkilöstöressurssien tarve.	58
Taulukko 7. Lisätuen tarve ja tuen kalliiksi kokeminen.	59

Käytetyt termit ja lyhenteet

ERP eli Enterprise Resource Planning, tarkoittaa toiminnanohjausjärjestelmää.

SaaS eli Software as a Service tarkoittaa ohjelmiston jakelumallia, jossa palvelun tarjoaja ylläpitää sovellusohjelmistoa palvelimellaan ja tarjoaa palvelua internetin välityksellä

1 Johdanto

Sähköinen taloushallinto on nykypäivää ja sen avulla yritysten käyttämä taloushallinto ja kirjanpidon materiaali käsitellään ilman paperisia tositteita mahdollisimman automaattisesti ja tästä syntyy kustannustehokkuutta. Sähköinen taloushallinto on tärkeä osa modernia taloushallinnon hoitamista nykypäivänä ja sen takia on tärkeää, että sähköisen taloushallinnon käyttämistä tutkitaan ja saadaan lisää tietoa tulevaisuutta ajatellen. Yritykset hyötyvät sähköisen taloushallinnon käyttöönottamisesta myös siitä syystä, että yrityksen talousasiat ovat mahdollisimman hyvin reaaliajassa, raportointi helpottuu ja talousasioiden seuraaminen on johtoportaalille helpompaa. Sähköinen taloushallinto sisältää muun muassa automatisoidut tiliöinnit, sähköisen arkistoinnin, verkkolaskutuksen ja asiakkaan yhteiskäyttöisen järjestelmän. Ehkäpä tutuin asia sähköisessä taloushallinnossa ihmisille on juuri verkkolaskutus, eli verkkolaskujen lähettäminen ja vastaanottaminen, mutta se on vain hyvin pieni osa sähköistä taloushallintoa, silti kaikille nykypäivää. Useimmille digitalisaatio puolestaan tarkoittaa mobiilisovelluksia tai verkkokauppoja, kuitenkin digitalisaatio olisi hyvä nähdä palveluina ja prosesseina ja uusina toimintamalleina ja parempana organisointina, mikä tuottaa hyötyä sekä yritykselle itselleen että asiakkaille (Ilmarinen & Koskela, 2015, s.15). Yrityksen digitalous -hanke vuosille 2021–2024 tukee tätä kehitystä (Suomidigi, 2021).

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkimuksen lisäksi peilata saatuja vastauksia jo aikaisemmin samasta aiheesta tehtyihin opinnäytetöihin. Vertailua tehdään vuonna 2013 (Meriä) ja 2016 (Fors & Grönlund) valmistuneisiin opinnäytetöihin. Ensiajatuksena oli selvittää, onko tilanne muuttunut vuosien saatossa yritysten suhtautumisessa sähköiseen taloushallintoon. Vertailtavat opinnäytetyöt ovat luonnollisesti hieman erilaiset, kuin luvussa oleva työ ja myös yrityksille esitetyt kysymykset ovat paikoitellen erilaiset, kuitenkin joltain osin samanlaiset. Vertailtavat opinnäytetyöt keskittyivät Keski-Pohjanmaan ja koko Etelä-Pohjanmaan alueen yrityksiin. Opinnäytetyön kysely keskittyi Seinäjoen alueen yrityksiin, joten töiden vertaileminen keskenään oli paikoitellen haasteellista. Tärkeäksi koettiin, että opinnäytetyön tuloksia verrataan aikaisempiin opinnäytetöihin ja saaden näin kattavammat tulokset aikaiseksi, kun tarkoituksena oli selvittää, kuinka moni yritys on siirtynyt käyttämään

sähköistä taloushallintoa viimeisen viiden vuoden aikana. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, onko sähköinen taloushallinto tuonut yrityksille hyötyjä tai haasteita.

Aihepiiristä aikaisemmin tehdyt tutkimukset ovat olleet hyviä ja kattavia, mutta nähtiin, että uudemmalle tutkimukselle olisi tilausta. Aikaisemmat tutkimukset ovat vuosilta 2013 ja 2016 ja nykypäivän nopeasti eteenpäin liikkuvassa digitaalisessa maailmassa näin vanhat tutkimukset eivät enää tarjoa reaaliaikaisia vastauksia tärkeisiin kysymyksiin. Tarkoituksena oli selvittää sähköistä taloushallintoa käyttäviltä yrityksiltä myös yksityiskohtaisempaa informaatiota heidän sähköisen taloushallintonsa käyttämisestä avoimilla kysymyksillä, joita ei aikaisemmissa töissä ollut. Avoimien kysymysten avulla yritykset saivat kertoa huomattavasti yksityiskohtaisemmin sähköisen taloushallintonsa käytöstä ja kertoa aikaisempaa laajemmin kokemistaan hyödyistä ja haitoista.

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Seinäjoen alueen yritysten sähköisen taloushallinnon käyttöastetta, ja sitä miksi yritykset ovat päätyneet käyttämään sähköistä taloushallintoa tai puolestaan miksi eivät ole halukkaita käyttämään sähköistä taloushallintoa. Tutkimus on kvantitatiivinen, mutta se sisältää kvalitatiivisen tutkimusosion. Tutkimusmenetelmänä on käytetty Webropol-kyselyä.

Teoriaosuudessa käydään läpi opinnäytetyön pääkäsitteitä ja pureudutaan siihen, mitä sähköinen taloushallinto oikeastaan tarkoittaa sekä tuodaan esille alan kirjallisuutta. Luvussa kaksi käsitellään taloushallintoa yleisesti. Taloushallinnon osalta käydään läpi sisäisen ja ulkoisen laskentatoimen osa-alueet pääpiirteittäin. Luvussa kolme käsitellään sähköistä taloushallintoa ja digitalisaatiota. Sähköisen taloushallinnon teoriaosuudessa pureudumme muun muassa digitaalisuuden hyötyihin ja haasteisiin. Käymme kappaleessa myös läpi verkkolaskutuksen käyttöä ja siitä saatavia hyötyjä. Tutkimme kolmannessa kappaleessa myös, miten asiantuntijoiden roolit ovat muuttuneet yritysmaailmassa sähköisen taloushallinnon myötä, alati digitalisoituvassa maailmassa. Luvussa kolme on myös osio ERP-järjestelmästä, jonka jälkeen käsitellään laajemmin digitalisaatiota ja digihanketta. Luvussa neljä esitellään aikaisemmin mainitut vertailtavat työt pääpiirteittäin. Luvussa viisi käydään perinpohjaisesti läpi tämän opinnäytetyön tutkimustulokset. Luvussa kuusi käydään läpi

vertailua tämän opinnäytetyön tutkimuksesta saatujen tulosten ja aikaisemmin aiheesta tehtyjen opinnäytetöiden tutkimustulosten kanssa. Luvussa seitsemän esitellään opinnäytetyön tutkimustuloksista tehdyt johtopäätökset sekä pohditaan opinnäytetyön prosessia.

2 Taloushallinto

Taloushallinto on erittäin laaja kokonaisuus, joka käsittää paljon enemmän, kuin pelkän laskentatoimen (Lahti & Salminen, 2014, s. 16). Taloushallinto on järjestelmä, jonka avulla yritys tai organisaatio voi esimerkiksi seurata omia taloudellisia tapahtumia niin, että niiden raportoiminen erilaisille sidosryhmille on mahdollista. Taloushallinto voidaan jakaa ulkoiseen, eli yleiseen laskentatoimeen ja sisäiseen, eli johdon laskentatoimeen. Ulkoisen laskentatoimen tarkoituksena on tuottaa informaatiota lähinnä yrityksen ulkoisille sidosryhmille, eli esimerkiksi viranomaisille, omistajille, työntekijöille, asiakkaille, toimittajalle ja muille yhteistyökumppaneille. Sisäisen laskentatoimen tarkoituksena on tuottaa informaatiota esimerkiksi yrityksen johdon tarpeisiin. Modernissa taloushallinnossa sisäinen ja ulkoinen laskentatoimi ovat integroitu tiivisti yhteen.

2.1 Taloushallinto – ulkoinen laskentatoimi

Ulkoinen laskentatoimi, eli kirjanpito seuraa yrityksen ja sen ulkopuolisten talousyksiköiden välisiä liiketoimia, eli yrityksen menoja ja tuloja sekä talousyksiköiden välisiä rahavirtoja (Tomperi, 2019, s. 10). Ulkoisen laskentatoimen tuottaman kirjanpidon perusteella tuotetaan yrityksen virallinen tilinpäätös tuloslaskelmineen, taseineen, rahoituslaskelmineen, liitetietoineen ja raporteineen.

2.1.1 Tilinpäätös

Tilikauden päätyttyä kaikki tilit, joita tilikauden aikana on käytetty, päätetään tilinpäätöstileille (Tomperi, 2019, s. 16). Tilit päätetään joko tulos- tai tasetilille. Tilien päättämisen lisäksi tilinpäätöstä tehtäessä on laadittava erilaisia tilinpäätösraportteja, joita ovat tulostilin perusteella tehtävä tuloslaskelma, tasetilin perusteella laadittava tase, tase-erittelyt ja tilinpäätöksen liitetiedot. Suurien yritysten on laadittava näiden lisäksi myös toimintakertomus ja rahoituslaskelma. Tilinpäätös tulee päivätä sekä allekirjoittaa (Suomen yrittäjät & Taloushallintoliitto, 2023, s. 21).

2.1.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelmassa käy selville, miten yrityksen tilikauden tulos on syntynyt (Tomperi, 2019, s. 150). Tuloslaskelmassa tulee selville yrityksen liiketoiminnassa saadut tuotot ja kulut. Liiketoiminnasta ja muista tuotoista vähennetään liiketoiminnasta aiheutuvat kustannukset, saadaan selville yrityksen liikevoitto- tai tappio. Liiketoiminnan kustannuksia voivat olla muun muassa henkilöstökulut, materiaalit ja palvelut ja poistot. Liikevoiton avulla saadaan selville yrityksen varsinainen tulos.

2.1.3 Tase

Taseesta saadaan kuva yrityksen taloudellisesta asemasta tilikauden päättyessä (Tomperi, 2019, s. 117–118). Taseesta löytyy kaksi eri puolta, vastaavat ja vastattavat. Vastaavat-puolelta löytyy yrityksen varat. Yrityksellä on sekä pysyviä vastaavia, että vaihtuvia vastaavia. Pysyvät vastaavat ovat eriä, joiden tarkoituksena on tuottaa yritykselle tuloa jatkuvasti usealla tilikaudella. Vastattavaa-puolelta käy ilmi yritystoiminnan pääomarahoitus. Taseeseen merkitään erikseen oma pääoma ja vieras pääoma.

2.2 Taloushallinto – sisäinen laskentatoimi

Sisäinen laskentatoimi on yhtä kuin johdon laskentatoimi, jota kutsutaan myös operatiiviseksi laskentatoimeksi, joka palvelee yrityksen johtoa strategisessa päätöksenteossa (Tomperi, 2019, s. 10). Sisäisen laskentatoimen tarkoituksena on tukea organisaation johtamista. Sisäinen laskentatoimi voi tukea organisaation johtamista ainakin päätöksen teossa, ihmisten ohjaamisessa ja resurssien varmistamisessa. Sisäisen laskentatoimen on tarkoitus tuottaa tietoa päätöksenteon tueksi (Ikäheimo ym., 2016, s 118).

2.2.1 Strateginen laskentatoimi

Yrityksissä strategiaprosessin olennaisena osana on pyrkiä analysoimaan muun muassa omaa toimintaa, omaa toimialaa, kilpailijoita ja markkinoita (Ikäheimo ym. 2016, s. 136).

Analyysien avulla yrityksen on helpompaa nähdä missä oma toimintaa menee, minne maailma on menossa ja on helpompaa nähdä yrityksen omien tulevaisuuden suunnitelmien mahdollisuudet ja mahdolliset uhkakuvat. Näitä analyyseja on mahdollista tukea laskennan avulla. Yritys pystyy laskennan avulla ymmärtämään, kuinka oman toimialan arvoketju on rakentunut, kuka ketjussa ansaitsee rahaa ja kuinka paljon rahaa arvoketjussa ansaitaan.

Analyysien pohjalta yritys pyrkii määrittelemään oman visionsa, eli sen missä yritys aikoo tulevaisuudessa olla omalla toimialallaan ja yritysmaailmassa yleensä (Ikäheimo ym., 2016, s. 136–137). Visiota usein kutsutaan myös strategiseksi tavoitteeksi. Yritykset voivat laatia omia strategisia tavoitteita tietyille aikavälille. Useimmiten aikaväliksi valitaan n. 3–5 vuotta tulevaisuuteen, mutta joskus voi olla yritykselle hyödyksi laatia strategisia tavoitteita myös pidemmälle tulevaisuuteen, kuten kymmenen vuoden päähän.

2.2.2 Kustannuslaskenta

Kustannusten selvittäminen yritysmaailmassa on kaikille yrityksille erittäin tärkeää (Jormakka ym., 2015, s. 196). Toinen yhtiö laskee tarjottavan palvelun kustannuksia ja toinen yritys taas laskee myytävän tuotteen kustannuksia. Kustannuslaskennan avulla yrityksen johtoporras tai mahdollisesti yrityksen asiantuntijat saavat elintärkeää tietoa tuotekehittelyyn tai tuotevalinnan päätöksenteon tueksi. Kustannuslaskennan avulla yritys saa selvitettyä mahdollisimman tarkasti kustannukset muun muassa tuotteelle tai palvelulle, kustannuspaikalle, prosessille tai toiminnolle, projektille tai asiakkaalle. Kirjanpito ei välttämättä tuota ajankohtaista tietoa kustannuslaskentaa ajatellen ympäri vuoden. Onkin tärkeää, että yrityksellä on käytössään kustannusten seurantajärjestelmä, jonka avulla johtoporras saa ajankohtaista tietoa aina sitä tarvitessaan.

2.2.3 Budjetointi ja investoinnit

Yritykset laativat budjetin, tuon numeroin ilmaistun toimintasuunnitelman, yleensä yhdelle tilikaudelle tai esimerkiksi seuraavan vuoden ajaksi (Jormakka ym., 2015, s. 172–173). Budjettia laatiessa on tärkeää, että huomioon yrityksellä käytössä olevat resurssit ja

työtehtävien jakaminen sekä aikataulut. Budjetti laaditaan lyhyelle aikatähtäimelle yrityksen strategisten, eli pidemmän aikavälin suunnitelmien pohjalta. Budjetit voidaan karkeasti jakaa kahteen pääluokkaan: pääbudjetit ja osabudjetit. Pääbudjetit ovat pääpiirteittäin kaikissa yrityksissä samat, mutta osabudjetit voivat vaihdella paljonkin esimerkiksi yrityksen toimialaan liittyen. Yritys, joka esimerkiksi myy jotain tiettyä tuotetta joutuu budjetoimaan raaka-aineensa ja tuotteen valmistuksesta koituvat kustannukset, kun taas esimerkiksi konsulttipalveluita myyvän yrityksen ei tarvitse murehtia edellä mainituista osabudjeteista. Pääbudjetit sisältävät tulos- ja kassabudjetin ja tase-ennusteen.

Osa yrityksen strategista suunnittelua on investointien suunnittelu ja toteuttaminen (Jormakka ym., 2015, s. 229–230). Investoinnin tarkoituksena on sijoittaa yrityksen pääomaa omaisuuteen, joka hyödyttää yrityksen toimintaa pitkällä aikavälillä. Investoinnit voivat olla aineettomia tai aineellisia. Aineettomia investointien kohteita voi olla esimerkiksi atk-ohjelma ja aineellisia investointeja voi olla esimerkiksi rakennuksia tai koneita. Investointipäätökset ovat yrityksen kannalta merkityksellisiä ja niihin sitoudutaan usein vuosiksi eteenpäin. Investointipäätösten tekemistä kannattaa myös tarkasti harkita, koska usein investointipäätöksiä ei voida enää myöhemmin perua. Investointien teko on tärkeä osa yrityksen johdon tekemistä päätöksistä. Yrityksen johto joutuu usein pohtimaan investointeja tarkkaan ja miettimään esimerkiksi minkä koneen lukuisista vaihtoehtoista hankitaan ja kannattaako kone ostaa vai vaihtoehtoisesti vuokrata.

3 Sähköinen taloushallinto

Sähköinen taloushallinto on nykyaikainen vaihtoehto taloushallinnon tehtävien hoitamiseksi (Tomperi, 2019, s. 143). Taloushallinnon osaamisen muuttuessa jatkuvasti kokonaisvaltaisemmaksi, pyritään sähköisen taloushallinnon avulla tehostamaan yrityksessä tehtävää taloushallintoa. Sähköisen taloushallinnon ajatellaan usein olevan yhtä kuin paperiton laskujen käsittely, mutta sähköinen taloushallinto on paljon muutakin. Verkkolaskutuksen yleistyttyä, se on tuonut valtavia säästöjä sähköistä taloushallintoa käyttäville yrityksille. Sähköisen taloushallinnon avulla kerätään myös sähköistä aineistoa mm. Ostolaskujen skannauksen, konekielisen tilioteaineiston sekä sähköisen maksuliikenteen avulla. Sähköisen taloushallinnon avulla viranomaisilmoitusten ja kirjanpitoluokkien sähköinen arkistointi on lisääntynyt huomattavasti. Sähköisen taloushallinnon nykyaikaisilla ohjelmistoilla ja automaatiota hyödyntävillä prosesseilla saadaan poistettua raskaita päällekkäisyyksiä taloushallinnon hoitamisesta. Sähköinen taloushallinto on kustannustehokas ratkaisu, se mahdollistaa ajantasaisen myynti- ja ostoreskontran ja raportit ja jättää yrityksille enemmän aikaa asiantuntijatyölle. On huomattava, että digitaalisesta taloushallinnosta puhuttaessa, puhutaan eri asiasta kuin sähköisestä taloushallinnosta puhuttaessa. (Lahti & Salminen, 2008, s. 13).

”Digitaalisuudella tarkoitetaan sähköisessä muodossa olevan tiedon käsittelyä, siirtämistä ja varastointia sekä esittämistä” (Lahti & Salminen, 2008, s.17).

3.1 Sähköisen taloushallinnon hyödyt ja haitat

Sähköinen taloushallinto tarjoaa paljon uusia mahdollisuuksia perinteisesti toteutettuun taloushallintoon verrattuna. Sähköisen taloushallinnon ohjelmistot toimivat internetissä ja tarjoavat sekä esimerkiksi tilitoimistoille, että tilitoimiston asiakkaille joustavan töiden järjestelyn. Internetissä käytettävä ohjelmisto mahdollistaa helpon yhteiskäytön tilitoimiston ja asiakkaan välille (Helanto ym., 2013, s. 16–17). Molemmilla osapuolilla on samanaikainen pääsy järjestelmään. Sähköinen arkistointi ja kaikkialla käytettävissä olevat ohjelmistot tarjoavat myös ennennäkemättömän mahdollisuuden yrityksen asioiden hoitamiseen etänä. Tilitoimistoissa tehtävän tallennustyön määrä helpottuu muun muassa automaattitiliöintien

avulla. Paperien käsittelyn määrä vähenee huomattavasti sähköisen taloushallinnon avulla. Verkkolaskut tai paperilta skannatut ostolaskut on helppo säilyttää sähköisessä arkistossa, eikä paperitositteiden arkistoa kaivata. Sähköisistä arkistoista on myös sujuvaa tehdä esimerkiksi hakuja, jos tarvitsee jotain tiettyä informaatiota. Sähköisen taloushallinnon ohjelmistot myös usein mielletään kustannustehokkaiksi ja ekologisiksi ratkaisuisi. Samalla kun tilitoimistot pyrkivät vastaamaan muutoksen johtamiin haasteisiin, yhä useammat asiakkaat kuitenkin vaativat sähköistä taloushallintoa. Jos tilitoimisto ei ole valmis tarjoamaan sähköistä taloushallintoa asiakkaalle voi sillä olla pahimmillaan edessä asiakkuuksien menetys. Kuviosta yksi voidaan nähdä sähköisestä taloushallinnosta tehdyn SWOT-analyysin.

Kuvio 1. Sähköisen taloushallinnon SWOT-analyysi (Helanto ym. 2013, s. 19).

Uusiin ratkaisuihin siirtyminen tuo aina haasteita mukanaan ja tämä pätee myös sähköiseen taloushallintoon (Helanto ym., 2013, s. 17–18). Perinteisestä taloushallinnosta siirtyminen sähköiseen taloushallintoon muuttaa taloushallinnon prosesseja merkittävästi ja tämän tarkoittaa myös luonnollisesti sitä, että myös taloushallinnon parissa työskentelevien henkilöiden on opeteltava uusia työtapoja. Keskeisessä roolissa tässä muutoksessa on

automaatio ja siihen liittyvä ohjaaminen. Perinteisen kirjanpitäjän rooli tallentajasta muuntautuu automaation hallitsijaksi. Asiakasvuorovaikutus myös todennäköisesti lisääntyy ja tämä vaikuttaa taloushallinnon ammattilaisen työnkuvaan. Sähköiseen taloushallintoon siirtyminen esimerkiksi tilitoimistossa on vaativa projekti ja uusien ohjelmistojen opetteleminen on välttämätöntä. Kaikki asiakkaat eivät välttämättä näe sähköistä taloushallinnon ohjelmistoa ajankohtaisena tai välttämättömänä ja esimerkiksi tilitoimistojen on löydettävä tapa palvella myös näitä asiakkaita.

3.2 Osto- ja myyntilaskuprosessi sähköisessä taloushallinnossa

Sähköisessä taloushallinnossa ostolaskuihin liittyvät haasteet on ratkaistu mahdollisimman tehokkaalla tavalla ja kirjauksiin liittyviä virheitä minimoiden (Helanto ym., 2013, s. 45). Järjestelmässä laskujen manuaaliselta tallentamiselta voidaan käytännössä välttyä kokonaan, koska järjestelmä vastaanottaa verkkolaskuja tai paperiset laskut ohjataan skannauspalvelujen kautta sähköisesti sähköiseen taloushallinto ohjelmistoon. Skannauspalvelu on usein ulkoistettu. Ostolasku järjestelmän automatisointi keventää huomattavasti tehtävän työn määrää yrityksessä, sekä pienentää virheiden mahdollisuuksia olennaisesti. Joidenkin tutkimusten mukaan suurimmat kustannussäästöt voidaankin saavuttaa nimenomaan sähköistämällä ostolaskuprosessi. Kuvio 2 ilmenee ostolaskuprosessin järjestys.

Kuvio 2. Ostolaskujen prosessi (Helanto ym., 2013, s. 29).

Työteliään, perinteisellä tavalla tehdyn, tulostus- ja mapitusprosessin sijaan sähköisellä järjestelmällä tehty myyntilaskuprosessi helpottaa yritysten myyntilaskuprosesseja huomattavasti (Helanto ym., 2013, s. 43). Sen sijaan, että myyntilaskujen laatimisen jälkeen lasku tulostettaisiin ja lähetettäisiin asiakkaalle ja mapitettaisiin yrityksen omiin kansioihin, saadaan sähköisen taloushallinto järjestelmän avulla myyntilasku lähetettyä matkaan yhden

napin painalluksella. Myyntilaskuja käsiteltäessä sähköisessä järjestelmässä on pyritty myös minimoimaan mahdollisten virheiden määrä. Sähköisessä taloushallinto järjestelmässä myyntilasku täytyy tallentaa ainoastaan kerran. Kuviossa 3 ilmenee myyntilaskuprosessin järjestys.

Kuvio 3. Myyntilaskujen prosessi (Helanto ym. 2013, s. 29).

3.3 ERP-järjestelmät

ERP eli Enterprise Resource Planning, josta Suomessa on vakiintunut käänös toiminnohjaus (Kaarlejärvi & Salminen, 2018, s. 35). ERP-järjestelmä koostuu toisiinsa integroiduista modulaarisista sovelluksista, jotka kaikki käyttävät samaa keskitettyä tietokantaa. Yleisesti ottaen ERP-järjestelmät kattavat ainakin toiminnallisuudet myyntiin, tuotantoon, projektinhallintaan, henkilöstöhallintoon, logistiikkaan ja materiaalihallintoon sekä taloushallintoon.

ERP-järjestelmissä taloushallinto on hyvin keskeisessä asemassa (Kaarlejärvi & Salminen, 2018, s. 35). ERP-järjestelmien sisältämät vaiheistetut käyttöönottoprojektit lähtevät liikkeelle juuri taloushallintomoduulista. Voidaan sanoa, että taloushallintomoduuli toimii ERP-järjestelmän selkärankana ja on siis erittäin tärkeässä roolissa. Suuri joukko ohjaustietoja määrittellään juuri taloushallinnon perustiedoissa. Nämä ohjaustiedot vaikuttavat muihin moduuleihin ja sovelluksiin, sekä toimivat ohjaavina parametreinä. Näitä edellä mainittuja ohjaustietoja voivat olla mm. Tilikartta, asiakas- ja sopimushallinta, organisaatio- ja liiketoimintarakenne sekä kustannuspaikka- ja muut seurantakohtetiedot.

ERP-järjestelmät myös vaihtelevat sen mukaan, minkä järjestelmän olet valinnut (Kaarlejärvi & Salminen, 2018, s. 36). Toisessa ERP-järjestelmässä voi olla kankea taloushallinnon toiminnallisuus, mutta taas erinomaiset myynnin ja asiakkuudenhallinnan toiminnallisuudet. Puhuttaessa viimeisimmistä digitaalisuuden tuomista mahdollisuuksista, ERP-järjestelmien

kyvykkyys taloushallinnossa ja sen eri osaprosesseissa vaihtelee suuresti. ERP-järjestelmiin voidaan myös integroida taloushallinnon erillisovelluksia, kuten esimerkiksi raportointi ja palkkahallinnon osasovellukset.

3.4 Ohjelmistot

Oli yritys suuri, keskikokoinen tai pieni, on sillä aina jonkinlainen taloushallintojärjestelmä (Lahti & Salminen, 2014, s. 37–38). Pienelle yritykselle riittää usein pelkkä kirjanpito-ohjelma, joka sisältää perusasiat: asiakasrekisteri ja myyntilaskutus, pääkirjanpito, perusraportointi ja ostoreskontra. Keskisuuret yritykset taas tarvitsevat toiminnan kasvaessa erilaisia ratkaisuja, kuin pienet yritykset. Toiminallisuudeltaan keskisuurten yritysten käyttämät ohjelmistoratkaisut ovat yleensä laaja-alaisempia. Keskisuurella yrityksellä on yleisesti ottaen kaksi vaihtoehtoa: hankkia käyttöönsä erillinen taloushallinnon ohjelmisto tai hankkia käyttöönsä markkinoilla tarjolla olevia kevyempiä, mutta kokonaisvaltaisia ERP-järjestelmiä. Suuryrityksillä on käytännössä käytössään vaan markkinoilla tarjolla olevia kokonaisvaltaisia ERP-järjestelmiä tai omalle toimialalle tarkoitettu operatiivinen järjestelmä, johon on mahdollista integroida erilaisia osasovelluksia.

Taloushallintojärjestelmät jaetaan yleisesti kahteen pääryhmään: kokonaisvaltaisiin integroituihin ERP-järjestelmiin tai taloushallinnon erillisjärjestelmiin (Lahti & Salminen, 2014, s. 36–37). Integroidut ERP-järjestelmät yleensä sisältävät taloushallinnon moduulit. Se mitä järjestelmää yritys päättää toiminnassaan käyttää riippuu paljolti yrityksen omista tarpeista. Myös sillä on usein merkitystä, millä toimialalla yritys toimii. Esimerkiksi palvelualalla toimivan yrityksen tarpeet taloushallinnon suhteen saattavat erota paljonkin, vaikka pankkialalla toimivan yrityksen kanssa. Usein prosessit voivat olla samankaltaiset eri toimialojen välillä, mutta paikoitellen prosessit voivat olla hyvinkin erilaiset ja vaihdella jopa samoilla toimialoilla toimivien eri yritysten kesken.

3.5 Pilvipalvelut

Pilvipalvelu termillä kuvataan internetiin ulkoistettua tietojenkäsittelyä (Helanto ym., 2013, s. 35). Sähköinen taloushallinto perustuu pilvipalveluna hankittavaan ohjelmistoon. On kuitenkin muistettava, että sähköinen taloushallinto ei ole yhtä, kuin pilvipalvelu. Sähköisen taloushallinnon ohjelmistot myydään nykyään internetissä toimivina kuukausimaksullisina palveluina. Näitä internetissä toimivia palveluita kutsutaan nykyään pilvipalveluiksi. Englannin kielessä käytetään yleensä termiä Saas, eli Software as a Service. Ohjelmiston käyttäjän ei tarvitse asentaa koneelleen mitään ohjelmistoa, vaan palvelu on käytettävissä internetselaimella tavallisten nettipankkitunnuksien avulla. Paitsi että töiden järjestäminen helpottuu pilvipalvelujen avulla, yhteiskäyttöiset ohjelmistot muuttavat myös työnjakoa aiempaa joustavammaksi sekä läpinäkyvämmäksi (mts. 38–39).

3.6 Digitalisaatio

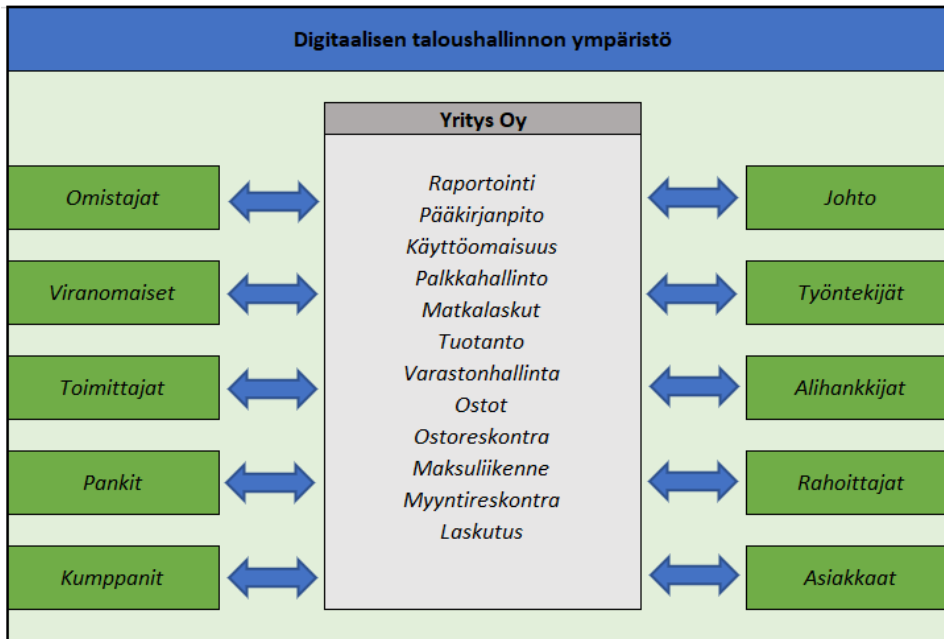
Sähköistä taloushallintoa voidaan pitää digitaalisen taloushallinnon tietynlaisena etuasteena (Lahti & Salminen, 2014, s. 26). Hyvänä esimerkkinä voidaan käyttää tilannetta, jossa toimittaja lähettää paperimuodossa olevan laskun ja lähettää sen vastaanottajalle, joka joutuu näkemään vaivaa skannaamalla laskun ja konvertoimalla sen näin sähköiseen muotoon. Tällaisessa tilanteessa ei voida puhua täysin digitaalisesta taloushallinnosta, vaan pikemminkin sähköisestä taloushallinnosta. Täydellisestä digitalisaatiosta voidaan puhua, kun kaikki taloushallinnossa käytettävä materiaali käsitellään sähköisesti koko arvoketjussa.

Digitalisaation perimmäisenä ajatuksena taustalla on digitalisoituminen (Ilmarinen & Koskela, 2015, s. 22). Voidaan puhua digitalisoitumisesta, kun esimerkiksi asioita, esineitä tai prosesseja konvertoidaan analogisesta digitaalisiksi. Hyvinä esimerkkeinä konvertoinnista analogisesta digitaaliseksi ovat esimerkiksi: kirjan konvertointi e-kirjaksi, sanomalehtien konvertointi internetin uutispalveluiksi ja ääni- ja CD-levyjen konvertointi suoratoistomusiikkipalveluiksi. Liiketoimintaprosessien konvertoimisesta analogisesta digitaaliseksi, hyvänä esimerkkinä on esimerkiksi pankin asuntolainahakemusten

paperilomakkeiden konvertointi sähköisesti täytettäväksi asuntolainahakemukseksi verkkopalvelussa.

Digitalisoituminen itsessään ei vielä riitä digitalisaation syntymiseen, vaan digitalisaatiosta voidaan puhua, kun digitalisoituminen muuttaa esimerkiksi yritysten ydintoimintaa, markkinoiden dynamiikkaa ja ihmisten käyttäytymistä (Ilmarinen & Koskela, 2015, s. 23). Perimmäisenä muutosvoimana digitalisaation taustalla on digitalisoituminen ja tietysti digitalisaation mahdollistama teknologinen kehitys.

Taloushallinnon osalta digitalisaatio tarkoittaa esimerkiksi paperisen kirjanpidon konvertoitumista sähköisen taloushallinto-ohjelmiston käyttämiseen. Kirjanpito ja sen kaikki osaprosessit käsiteltiin aikaisemmin täysin paperisina, mutta kiitos digitaalisen taloushallinnon ne kaikki voidaan nykypäivänä käsitellä mahdollisimman automaattisesti ilman paperia (Lahti & Salminen, 2014, s. 24). Siirryttäessä perinteisestä paperisesta taloushallinnon hoitamisesta sähköiseen taloushallintoon ja vielä pidemmälle digitaaliseen taloushallintoon on tarkasteltava kaikkea kirjanpidossa syntyvää materiaalia, prosessivaiheita ja tietovirtoja yli yritys- ja sidosryhmärajojen. Yritysten pyrkiessä täydelliseen digitaalisuuteen tulee muistaa hoitaa kaikki taloushallinnon tietovirrat sähköisesti toimittajien, viranomaisten, henkilöstön, asiakkaiden, rahoittajien ja muiden mahdollisten sidosryhmien kanssa. Kaikkien mahdollisten materiaalien, prosessivaiheiden ja tietovirtojen hoitaminen sähköisesti auttaa välttämään jo valmiiksi jossain järjestelmissä digitaalisessa muodossa olevien tietojen käsittelyn, täysin turhaa, uudelleen manuaalisesti. Seuraavasta kuviosta 4 voidaan paremmin havainnollistaa digitaalisen talouden prosessit ja niiden ulottuvuus yli organisaatorajojen.

Kuvio 4. Digitaalisen taloushallinnon ympäristö.

Perinteisiin paperisiin ja manuaalisiin taloushallintoprosesseihin verrattuna digitaalinen taloushallinto tarjoaa merkittäviä etuja (Lahti & Salminen, 2014, s. 32). Tyypillisesti digitaaliseen taloushallintoon siirtyneet yritykset ovat saavuttaneet jopa 30–50 kertaa tehokkaamman taloushallintoprosessin, ja yksittäisissä prosesseissa voidaan saavuttaa jopa 90 prosenttia parempi tehokkuus. Parantunut tehokkuus synnyttää kustannussäästöjä muun muassa arkistointitilan tarpeen vähentymisenä, työvoimatarpeen pienentymisenä ja muiden mahdollisten tarvittavien fasiliteettien vähäisempänä tarpeena. Digitaalisuus mahdollistaa myös ajasta ja paikasta riippumattomuuden. Esimerkiksi ostolaskujen käsittelyyn ja raporttien lukemiseen tarvitaan nykyään vain näyttöpääte ja toimiva internetyhteys. Digitaalisessa taloushallinnossa aineisto on nopeaa siirtää, varastoida ja siihen aikaisemmin mainitulla tavalla helpompi päästä käsiksi. Digitaalisuus myös auttaa yrityksiä reagoimaan aikaisempaan nopeammin, koska esimerkiksi kirjanpidossa tapahtumat ovat aikaisempaa nopeammin reaaliajassa. Digitaalisuuden myötä jatkuvasti kehittyvä automaatio auttaa yrityksiä myös muun muassa vähentämään ihmiselle tapahtuvia tallennus- ja laskuvirheitä merkittävästi. Digitaalisuus lisää läpinäkyvyyttä ja parantaa tietoon käsiksi pääsemistä merkittävästi. Taloushallinnossa digitaalisuus nähdään myös ympäristöystävällisempänä vaihtoehtona perinteiselle paperiselle taloushallinnolle. Digitaalinen taloushallinto auttaa säästämään

luontoa ja muun muassa hiilidioksidipäästöt pienenevät liikkumisen tarpeen, paperinkulutuksen ja kuljetusten vähenemisen vuoksi.

3.7 Yrityksen digitalous -hanke

”Digitaloudella tai reaaliaikataloudella tarkoitetaan kokonaisuutta, jossa kaikki liiketoiminnan tapahtumat perustuvat koneluettavaan tietoon ja sen käsittelyyn. Käsityönä tehtävät kirjaukset, tiedonsiirrot ja raportoinnit jäävät pois, kun tieto liikkuu eheänä, määrämuotoisena ja turvallisesti eri toimijoiden välillä” (Yrityksen digitalous, 2023).

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti Patentti- ja rekisterihallituksen koordinoimaan Yrityksen digitalous- hanketta vuosille 2021–2024 (TEM, 2021). Hankkeen tarkoituksena on vahvasti edistää digitalisaatiota ja reaaliaikaista taloutta Suomessa. Työ- ja elinkeinoministeriö avaa hankkeen tavoitteita seuraavanlaisesti: hallinnon ja koko yhteiskunnan digitalisaation edistäminen, yritysten toimintaympäristön kehittäminen, tavoite maailman parhaasta julkisesta hallinnosta, uusia harmaan talouden vastaisia toimenpiteitä ja yritysten tarpeettomien hallinnollisten velvoitteiden vähentäminen ja sääntelyn sujuvoittaminen. Hankkeen johtoryhmä koostuu ministeriöiden, virastojen ja sidosryhmien edustajista. Patentti- ja rekisterihallituksen (2023) mukaan hanke toteutetaan yhdessä Verohallinnon ja Valtionkonttorin kanssa ja mukana viranomaisista ovat myös Digi- ja väestötietovirasto sekä tilastokeskus. Lisäksi hankkeeseen osallistuu laaja joukko yksityisiä toimijoita.

”Hallitus haluaa tehdä Suomesta reaaliaikatalouden edelläkävijän. Tässä hankkeessa kehitetään perusratkaisut reaaliaikaan siirtymiseksi, mikä puolestaan mahdollistaa merkittävän tuottavuuden kasvun niin yrityksissä kuin julkisessa hallinnossakin”. Hankkeen johtoryhmän puheenjohtaja valtiosihteeri Ville Kopra (TEM, 2021).

Hankkeen tavoitteena on myös luoda Suomelle yhteinen digitaalinen ekosysteemi (Yrityksen digitalous, 2023). Digitaalinen ekosysteemi on jatkuvasti kehittyvä ja avoin toiminnallinen kokonaisuus, jossa kaikki sidosryhmät kytkeytyvät jakaen keskenään dataa, osaamista ja palveluita. Jokaisen ekosysteemiin kuuluvan sidosryhmän jäsenen tulisi saada ekosysteemistä enemmän arvoa, kuin he saisivat siitä yksin kuulumatta systeemiin. Ekosysteemiin kuuluvien

toimijoiden tarkoituksena on täydentää toistensa kykyjä ja osaamista ja tuottaa näin ollen lisäarvoa ekosysteemille.

Hankkeen tarkoituksena ei ole kuitenkaan rakentaa täysin uutta teknologiaa (Yrityksen digitalous, 2023). Tarkoituksena hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti jo olemassa olevia tai juuri syntymässä olevia teknologisia ratkaisuja ja jatkokehittää niitä mahdollisesti yhdessä yksityisten toimijoiden kanssa.

4 Vertailtavat opinnäytetyöt

Vertailtavaksi valittiin kaksi aikaisemmin tehtyä opinnäytetyötä, joita käytetään tämän tutkimuksen vertailukohtana. Työhön valittiin Lauri Meriän opinnäytetyö vuodelta 2013 ja Jenni Forsin ja Minerva Grönlundin opinnäytetyön vuodelta 2016.

4.1 Lauri Meriän opinnäytetyö

Meriän (2013, s. 6) työn tavoitteena oli selvittää Etelä-Pohjanmaan alueella toimivien pk-yritysten sähköisten taloushallintopalveluiden tämänhetkistä käyttöä ja tarvetta. Työn tavoitteena oli myös saada kokonaiskuva sähköisten taloushallintopalveluiden yleisyydestä ja selvittää mitä yritykset ajattelevat sähköistymisestä ylipäätään. Meriän työ haluttiin mukaan erityisesti siksi, että se oli toteutettu Etelä-Pohjanmaalla.

Työn toimeksiantajana toimi nimeämätön yritys, joka tarjoaa sähköistä taloushallinto-ohjelmistoa yrityksille ja työn tavoitteena oli saada tietoa siitä, mikä tilanne Etelä-Pohjanmaalla oli vuonna 2013 ja kuinka suuri tarve yrityksillä on sähköisiin taloushallinto-ohjelmistoihin (Meriä 2013, s. 6). Työn yhtenä tarkoituksena oli tuottaa tietoa toimeksiantajalle ja kartoittamaan mahdollisia uusia asiakkaita.

Meriän (2013) kyselytutkimus oli kvantitatiivinen, eli määrällinen tutkimus ja se valikoitui siitä syystä, että vastauksia haluttiin saada mahdollisimman paljon. Kysely lähetettiin 951 yritykselle ja Meriän mukaan (s. 18) se tavoitti 922 yritystä. Osalla yrityksistä sähköpostiosoite ei ollut käytössä tai yrityksen yhteyshenkilö ei ollut muutoin tavoitettavissa. Vastauksia Meriän kyselytutkimukseen tuli 73 kappaletta, ja vastausprosentiksi muodostui siis 7,9 %.

Sähköinen taloushallinto oli käytössä Etelä-Pohjanmaan alueella 51 % yrityksistä (Meriä, 2013, s.18) Vuonna 2013 yritysten suurimmat pelot sähköisen taloushallinnon käyttöönottamisessa liittyivät teknisiin vaikeuksiin ja vaatimuksiin ja sen koettiin olevan liian aikaa vievää varsinkin alkuvaiheessa.

4.2 Jenni Forsin ja Minerva Grönlundin opinnäytetyö

Forsin ja Grönlundin kokonaisvaltaisen opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia sähköisen taloushallinnon käyttöä Kokkolan seudun yrityksissä (Fors & Grönlund, 2016, s. 1). Opinnäytetyön tarkoituksena oli myös tutkia mahdollisia hyötyjä ja haasteita yrityksille sähköiseen taloushallintoon liittyen. Vähäisen vastaajamäärän vuoksi he päätyivät kuitenkin laajentamaan opinnäytetyön koko Keski-Pohjanmaan yrityksille.

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena tutkimuksena (Fors & Grönlund, 2016, s. 26). Tutkimuksen Fors ja Grönlund toteuttivat Webropol-kyselynä, joka lähetettiin 427 yritykseen. Vastauksia he saivat 105 yritykseltä. Vastausprosentti kyselyyn oli 24,5 %.

Tutkimuksesta käy ilmi, että sähköinen taloushallinto on käytössä 44,8 %:ssa yrityksistä. Yritysten tyytyväisyys käytössä olevaan ohjelmistoon oli tutkimuksen mukaan 91,9 %. Vuonna 2016 hyötyinä nähtiin ajan ja rahan säästäminen ja vähentynyt henkilöstöressurssien tarve. Haasteina tutkimuksessa nähtiin ohjelmistojen kallis hinta ja vaikeakäyttöisyys.

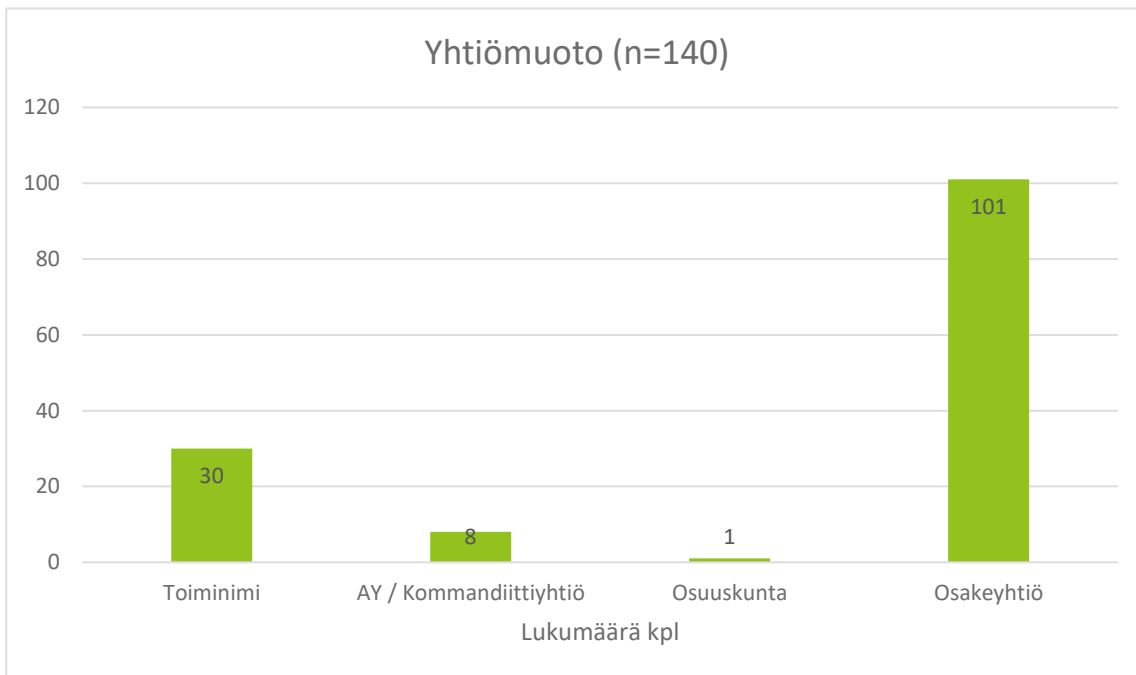
5 Tutkimus

5.1 Tutkimusmenetelmä

Tämä opinnäytetyö on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus, ja se sisältää kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen osuuden. Opinnäytetyössä on teetetty kyselytutkimus, joka on pääosin kvantitatiivinen tutkimus, mutta tutkimuskysely sisältää myös avointen kysymysten muodossa kvalitatiivisen osion. Opinnäytetyössä menetelmien suhteen on käytetty triangulaatiota, eli on yhdistetty kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä, jossa tutkitaan samaa asiaa kahdella eri tutkimusmenetelmällä. Kvalitatiivisella tutkimusmenetelmällä pyrittiin tuomaan opinnäytetyöhön lisää syvyyttä ja tuomaan lisää näkökulmia aikaisempiin tutkimuksiin nähden. Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus sisältää laskennallisia ja tilastollisia analyysimenetelmiä. Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus voidaan toteuttaa mahdollisesti erilaisilla menetelmillä (Jyväskylän Yliopisto, 2021). Kvalitatiivisessa menetelmässä yhteisenä piirteenä korostuu usein erilaiset näkökulmat tutkittavan kohteen esiintymisympäristöön ja taustaan, kohteen tarkoitukseen ja merkitykseen, ilmaisuun ja kieleen.

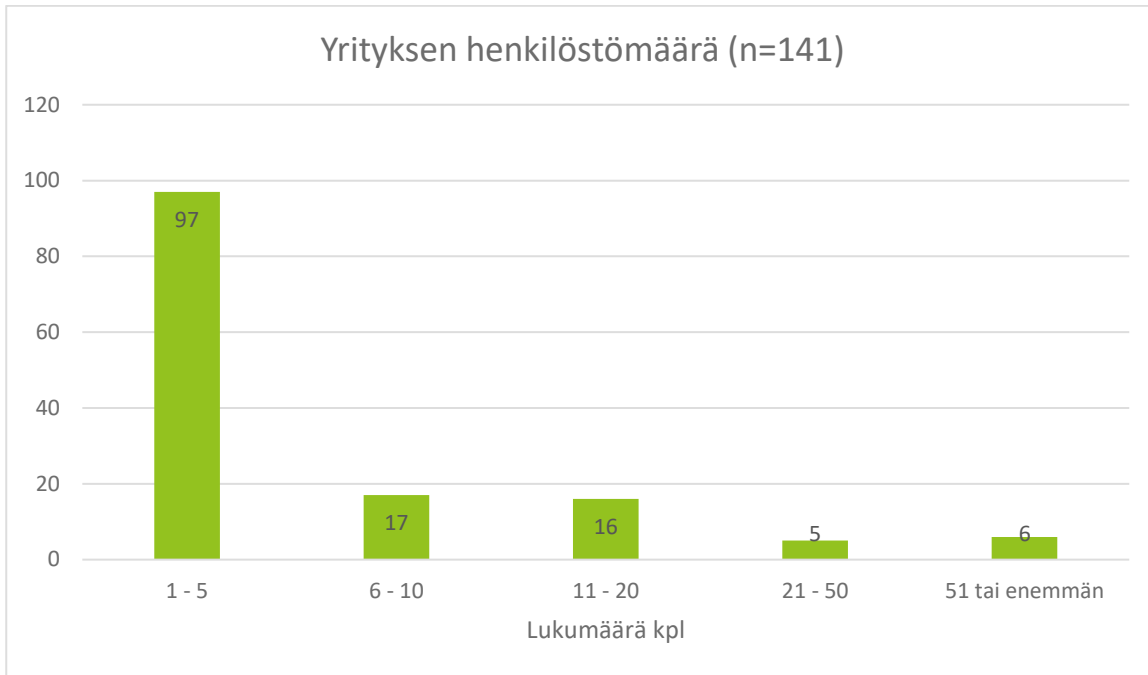
5.2 Yritysten perustiedot

Kyselyssä ensimmäisenä käsiteltiin yritysten perustietoja. Ensimmäiset kolme kysymystä käsittelivät yritysten yhtiömuotoa, henkilöstön ja liikevaihdon määrää. Seuraavassa kuviossa 5 ilmenee vastaajien yhtiömuodot. Kuviossa 6 henkilöstön määrä ja kuviossa 7 liikevaihdon määrä.

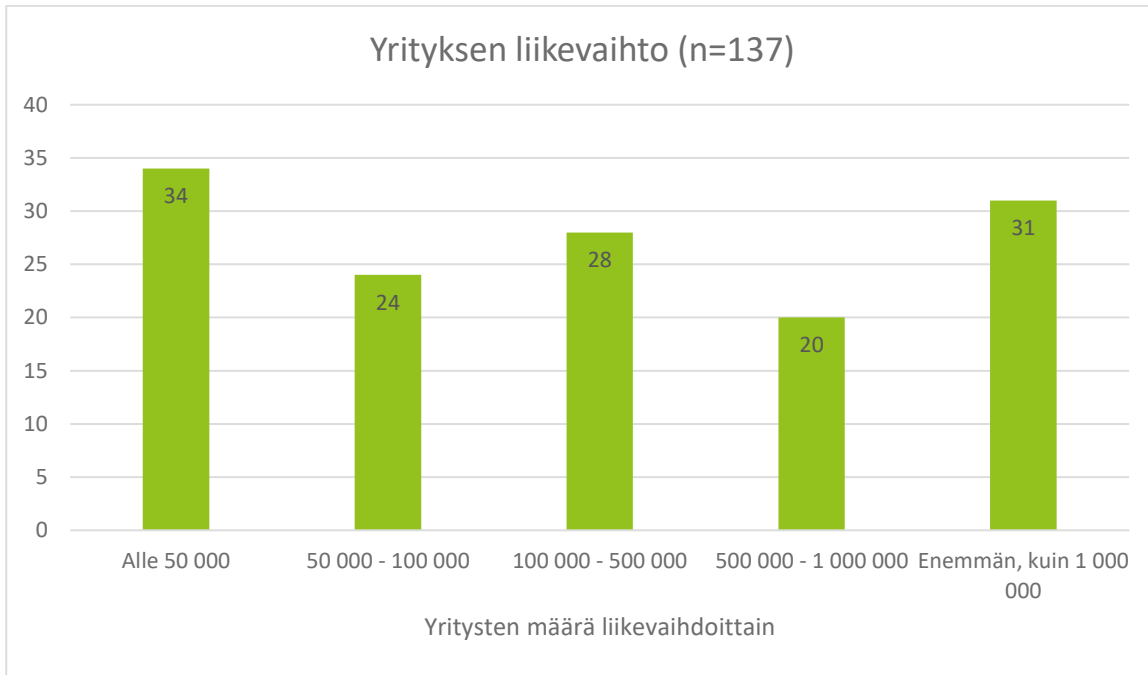
Kuvio 5. Yhtiömuoto.

Kyselyyn vastanneista yrityksistä selvästi suurin osa oli osakeyhtiömuodossa ja osakeyhtiöt muodostivatkin 72 % vastanneista. Toiminimiä oli toiseksi eniten 21 prosenttiosuudella. Loput yrityksistä olivat avoimia yhtiöitä, kommandiittiyhtiöitä tai osuuskuntia.

Kuvio 6. Yrityksen henkilöstömäärä.

Kuten kuviosta 6 näkyy, suurimmalla osalla vastanneista yrityksistä henkilöstömäärä oli 1–5. 69 % vastanneista henkilöstömäärä oli 1–5. Vain neljällä prosentilla vastanneista henkilöstömäärä oli 51 tai enemmän. Toiseksi eniten henkilöstöä 12 % osuudella oli 6–10 henkilöä kattaneissa yrityksissä. 11–20 henkilöä oli 11 % yrityksistä ja 21–50 henkilöä oli neljässä prosentissa yrityksistä.

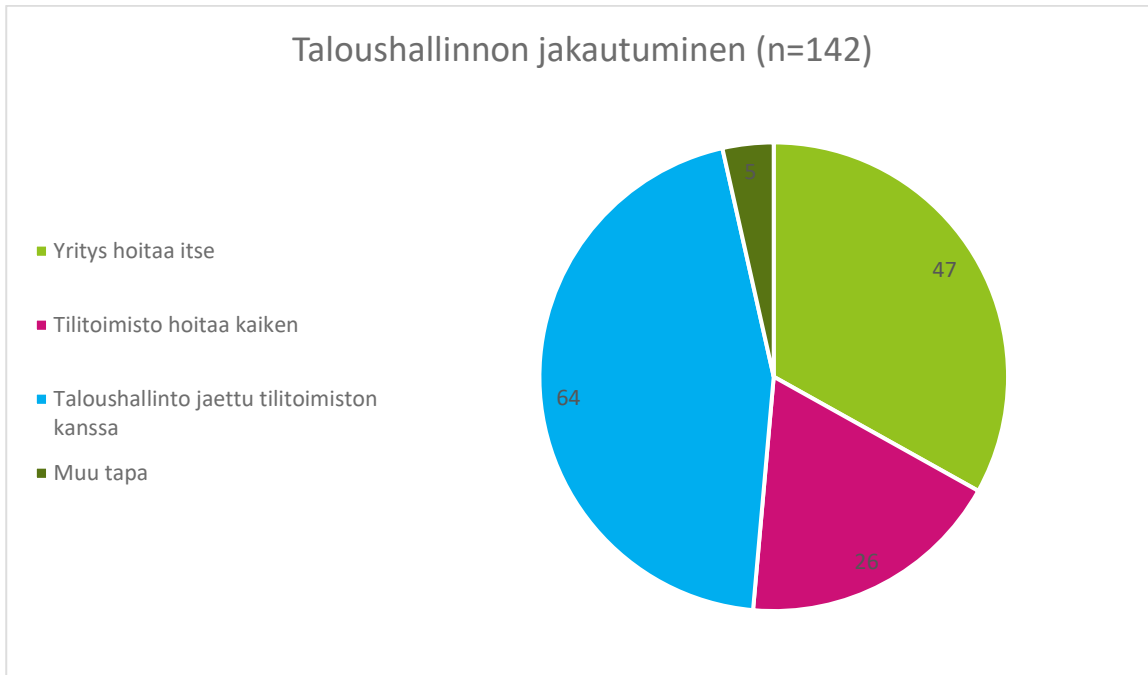

Kuvio 7. Yrityksen liikevaihto.

Kuten kuviosta 7 käy ilmi, suurimmalla osalla kyselyyn vastanneista yrityksistä liikevaihto jäi alle 50 000 € tilikaudella. Alle 50 000 euron liikevaihdolla operoivia yrityksiä oli jopa 25 %. Toiseksi eniten kyselyyn vastanneista yrityksistä 23 % oli yritykset, joiden liikevaihto oli hieman yllättäen enemmän, kuin 1 000 000 euroa. 17 % vastanneista yrityksistä toimi 50 000–100 000 euron liikevaihdolla. 20 % operoi 100 000–500 000 euron liikevaihdolla ja 15 % operoi 500 000–1 000 000.

5.3 Yrityksen taloushallinto

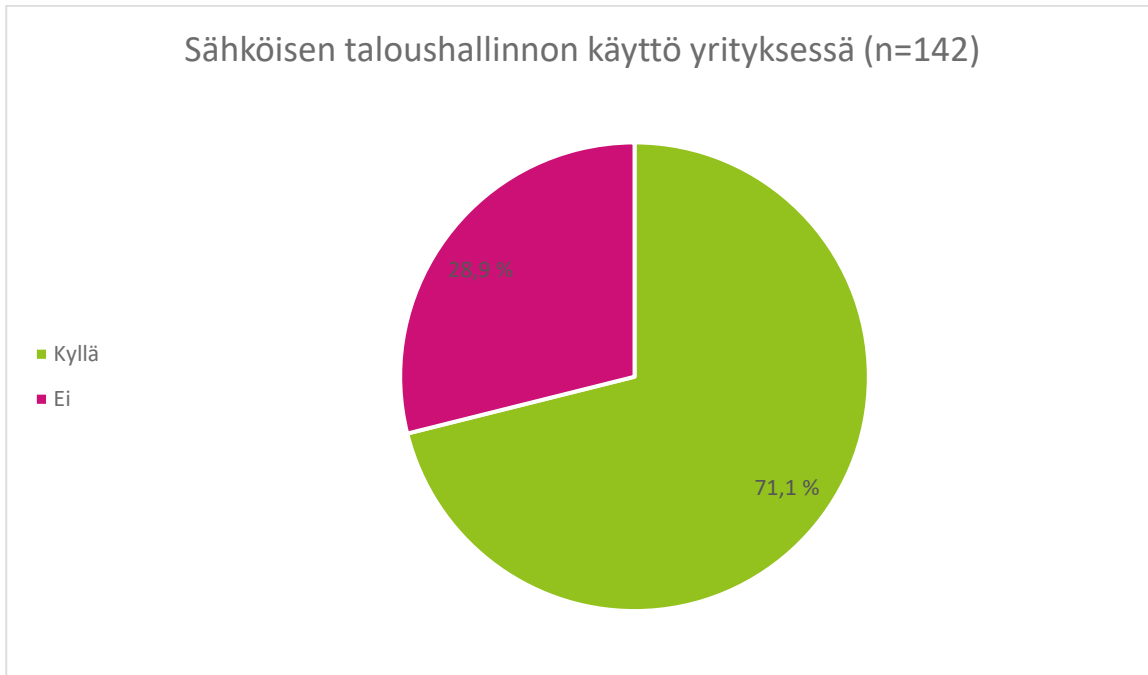
Kuviosta 8 ilmenee, miten taloushallinto on yrityksissä toteutettu.

Kuvio 8. Taloushallinnon jakautuminen.

33 % kertoo hoitavansa taloushallinnon suhteen kaiken itse, ja 18 % on antanut tilitoimistolle kaikki taloushallintoon liittyvät tehtävät. Suurin osa kyselyyn vastanneista yrityksistä 45,1 % osuudella vastasi taloushallinnon olevan jaettu tilitoimiston kanssa. Kyselyyn vastanneista 3,5 % prosenttia olivat vastanneet muuten, miten? -kohtaan. Kyselyssä oli mahdollisuus vastata lisätekstikenttään, jos yrityksen taloushallinto on hoidettu jollain muulla tavalla. Yritykset olivat vastanneet hoitavansa taloushallintonsa mm. emoyhtiöltä ostopalveluna, tilitoimiston hoitavan palkat ja itse hoitavan muut asiat, tarvittaessa kysyvänsä tilitoimistolta apua tai toisen yrityksen taloushenkilön hoitavan yrityksensä taloushallinnon.

Kuviosta 9. ilmenee sähköisen taloushallinnon käyttö yrityksistä.

Kuvio 9. Sähköisen taloushallinnon käyttö yrityksissä.

71 % vastanneista kertoo käyttävänsä sähköistä taloushallintoa. 29 % vastanneista ei. Nämä 29 prosenttia vastasivat myös neljään seuraavaan kysymykseen, joissa kysyttiin:

Oletteko harkinneet siirtymistä sähköiseen taloushallintoon? (Kuvio 10) Mikä saisi yrityksenne ottamaan käyttöön sähköisen taloushallinto järjestelmän? Mikä on vaikuttanut siihen, ettei yrityksellänne ole sähköistä taloushallinnon järjestelmää? (Kuvio 11) Paljonko olisitte valmis maksamaan järjestelmästä vuositasolla? (Kuvio 12)

Kuvio 10. Oletteko harkinneet siirtymistä sähköiseen taloushallintoon?

Kysyttäessä yrityksiltä, joilla ei ollut sähköistä taloushallinto järjestelmää, oletteko harkinneet sähköiseen taloushallinto järjestelmään siirtymistä, selkeä enemmistö kyselyyn vastanneista oli vastannut, että he eivät ole harkinneet sähköiseen taloushallintoon siirtymistä. Jopa 73 % olivat vastanneet ei. Vain 27 %, eli hieman alle kolmannes vastanneista oli vastannut harkinneensa siirtymistä sähköiseen taloushallintoon. Tämä ilmenee kuviosta 10.

Kuvio 11. Mikä saisi ottamaan järjestelmän käyttöön?

Kuviossa 11 nähdään vastaukset kysymykseen: mikä tekijä saisi yrityksenne ottamaan käyttöön sähköisen taloushallinto järjestelmän? Kysymykseen oli mahdollista vastata myös tekstimuodossa, mikäli vastausvaihtoehdoista ei löytynyt sopivaa vastausta. Ison vastausprosentti saatiinkin kohtaan muu, mikä? Muu, mikä? -kohdan vastauksissa selkeästi suurin osa vastasi, että jos hinta olisi matalampi tai liikevaihto tai yrityksen toiminta kasvaisi selkeästi, he mahdollisesti siirtyisivät sähköiseen taloushallinto järjestelmään. 32 % kyselyyn vastanneista vastasivat yrityksen ottavan sähköisen taloushallinnon käyttöönsä, vain jos se tulisi lainsäädännöllä pakolliseksi. 28 % kyselyyn vastanneista kertoi siirtyvänsä sähköiseen taloushallintoon, jos sopiva ohjelmisto löytyisi ja 7 % vastanneista kertoi siirtyvänsä sähköiseen taloushallintoon, jos saisivat tarvittavan opastuksen sähköiseen taloushallinto järjestelmään siirryttäessä.

Kyselyn kahdeksas kysymys oli täysin avoin. Kysyttäessä mikä on vaikuttanut siihen, ettei yrityksellänne ole sähköistä taloushallinnon järjestelmää suurin osa vastauksista oli, että liiketoiminta on niin pientä, että yritys pärjää ilman, kustannusten olevan liian suurina tai ettei yrityksellä ei ole yksinkertaisesti varaa maksaa sähköisestä taloushallinnosta. Osa vastaajista koki myös, että sopivan ohjelmiston löytäminen on ollut vaikeaa. Eräässä vastauksessa

kerrottiin, että tilitoimiston kanssa oli ollut puhetta, että tilitoimisto auttaisi yritystä ottamaan käyttöön sähköisen taloushallinto järjestelmän. Tilitoimisto ei ollut kuitenkaan nähnyt vastaajan mielestä minkäänlaista vaivaa asian hoitamiseen ja näin ollen he olivat päättäneet luopua ajatuksesta siirtyä sähköiseen taloushallintoon. Yksi vastaaja kertoi, että asiakkaat eivät olleet halunneet siirtyä sähköiseen taloushallintoon. Useat kertoivat myös, että eivät näe järkeväksi siirtyä itse sähköiseen taloushallinto järjestelmään, koska tilitoimisto hoitaa heidän puolestaan kaiken taloushallintoon liittyvän.

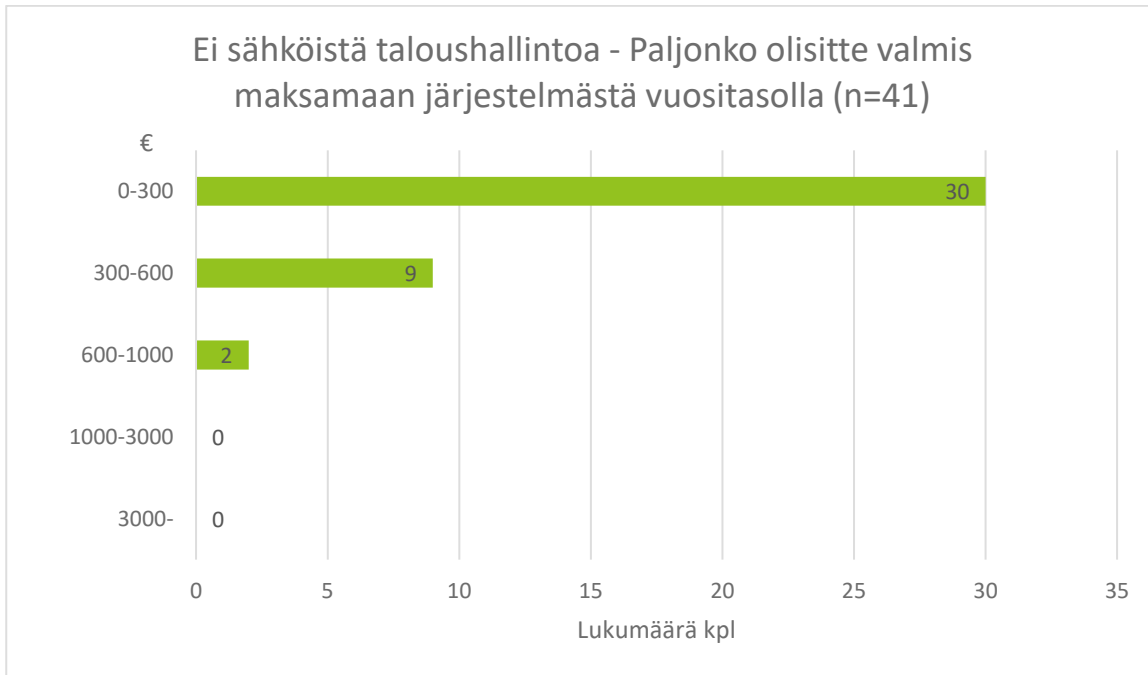
Toiminimiyrittäjällä - pienen toiminnan lisäksi - taloushallinnon hoitaminen on hyvin yksinkertaista.

Yrittäjyyteni on sivutoimista, eikä kovin vakiintunutta. Suuria kasvukäyriä ei ole näköpiirissä vaan päinvastoin. Nykyinen liiketapahtumien määrä hoituu vielä kohtuullisella vaivalla pelkkää taulukkolaskentaohjelmaa hyödyntäen. Ohjelmasta ei halua maksaa jopa satoja euroja vuodessa, kun ilmankin pärjää, eikä toiminnan laajuus (pienimuotoisuus) yleensä vaikuta palvelun hinnoitteluun.

Tilitoimistolla uusi omistaja ja sieltä kyllä ehdotettiin sähköistä taloushallintoa ja luvattiin tilinhoitajani opettavan sen meille. Mutta sen koommin ei asiasta ole puhuttu ja tuntuu, että tilinhoitajallani on itsellään paljon oppimista uuden isännän alaisuudessa.

Liiketoiminta on pientä ja minusta on helpompaa tehdä kirjanpito itse. Ei tarvitse skannailla kuitteja ja kirjautua minnekään, kun kaikki on koneella kätevästi saatavilla. Minulla on itse tehty excel-pohja, johon olen tehnyt kirjanpidon alusta saakka.

Kuviossa 12 nähdään vastaukset kysymykseen: paljonko olisitte valmis maksamaan järjestelmästä vuositasolla?

Kuvio 12. Paljonko olisitte valmiita maksamaan?

Tämä kysymys oli myös tarkoitettu vain niille, jotka olivat vastanneet, että heillä ei ole käytössään sähköistä taloushallinnon järjestelmää. Suurin osa vastanneista 73 % osuudella vastasivat, että olisivat valmiita maksamaan 0–300 euroa. 300–600 euroa olivat valmiita maksamaan 22 % kyselyyn vastanneista yrityksistä ja 5 % oli valmis maksamaan 600–1000 euroa. Vastausvaihtoehdoissa oli myös kohdat 1 000–3 000 ja enemmän, kuin 3 000 euroa. Näihin kahteen vastauskohtaan ei tullut vastauksia lainkaan.

5.4 Yritykset, jotka käyttävät sähköistä taloushallintoa

Kysymyksessä 10 kysyttiin, mikä oli saanut yritykset siirtymään sähköiseen taloushallintoon? Vastauksista yli kolmessakymmenessä prosentissa yritykset kertoivat syyksi sähköisen taloushallinnon helppouden, noin 15 prosenttia kertoi syyksi säästön joko hinnassa tai ajassa ja 10 prosenttia paperittomuuden ja sen, että sähköinen taloushallinto kulkee koko ajan mukana.

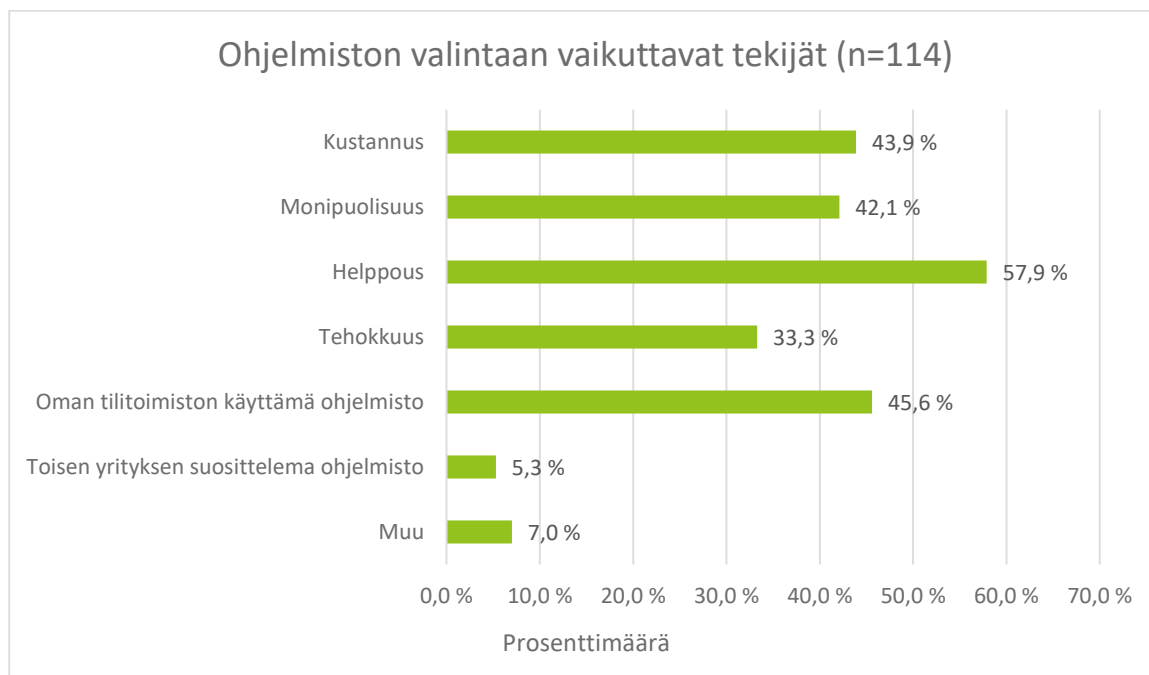
Sen yleinen kätevyys joka päiväisessä toiminnassa. Sähköinen taloushallinto hoitaa meidän toiminnasta monta osa-aluetta. Laskutuksen, varastokirjanpidon, asiakasrekisterin ja yleisen kirjanpidon.

Kännykkäsovellus. Kuittien lisäämisen helppous valokuvaamalla. Myös laskuja voi maksaa ja kuvata samalla tavoin. Yksinkertaisesti: helppous.

Ajantasaisuus ja nopeus, helppo raportointi/tiedonhaku ja arkistointi, pääsy taloushallinnon järjestelmiin netin kautta mistä vain, kustannussäästöt.

Kirjanpito, tilinpäätös ja reskontrat sähköisinä helpompia ja halvempia hoitaa sähköisesti. Myös verkkolaskujen lähetys ja vastaanotto säästävät aikaa ja rahaa.

Yrityksiltä kysyttiin, mitkä tekijät olivat vaikuttaneet ohjelmiston valintaan? Tähän kysymykseen pystyi vastamaan useamman eri tekijän. Vastaukset olivat yllättävän tasaisia, kuten voidaan havaita kuviosta 13.

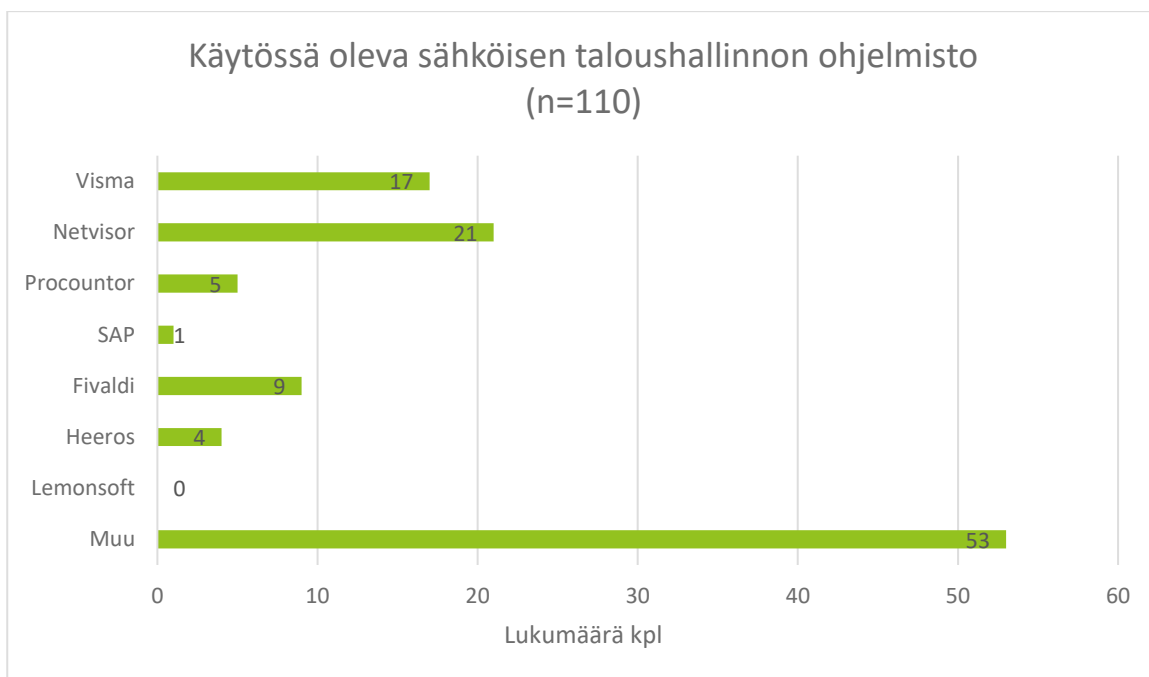

Kuvio 13. Ohjelmiston valintaan vaikuttavat tekijät.

Ainoastaan vastausvaihtoehdot: toisen yrityksen suosittelema ohjelmisto ja muu, mikä, saivat selkeästi pienimmät vastausprosentit. Ohjelmiston valintaan vaikutti toisen yrityksen suosittelema ohjelmiston vain viidellä prosentilla vastauksista. Ohjelmiston valintaan vaikutti eniten käytettävän ohjelmiston helppous 58 %. 46 % vastanneista kertoi, että ohjelmiston

valintaan vaikutti se mitä ohjelmaa tilitoimisto käytti toiminnassaan. Kustannukset vaikuttivat myös vahvasti ohjelmiston valintaan ja se olikin kolmanneksi suuri syy ohjelmiston valintaan. 42 % vastanneista oli vastannut ohjelmiston monipuolisuuden vaikuttavan valintaan ja 33 % oli vastannut, että ohjelmiston tehokkuus vaikuttaa valintaan.

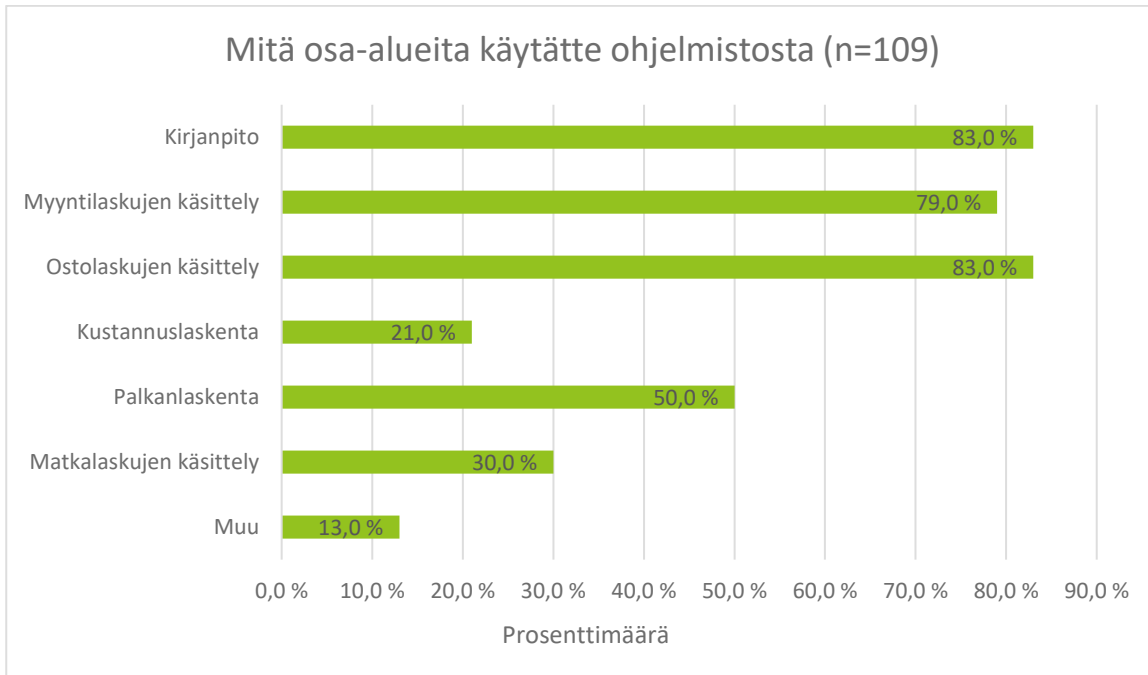
Yrityksiltä kysyttiin mitä ohjelmistoa he käyttävät. Kuviosta 14 selviää, että lähes puolet oli kertonut käyttävänsä jotain muuta kuin kyselyssä annettuja.

Kuvio 14. Käytössä oleva ohjelmisto.

Suurin osa avoimeen kysymykseen vastanneista kertoi käyttävänsä Talenomin tai Fennoan ohjelmistoa. Toiseksi eniten vastaajilla oli käytössään Netvisor. Visma, Procountor, SAP, Fivaldi ja Heeros olivat myös käytössä joillakin vastaajilla.

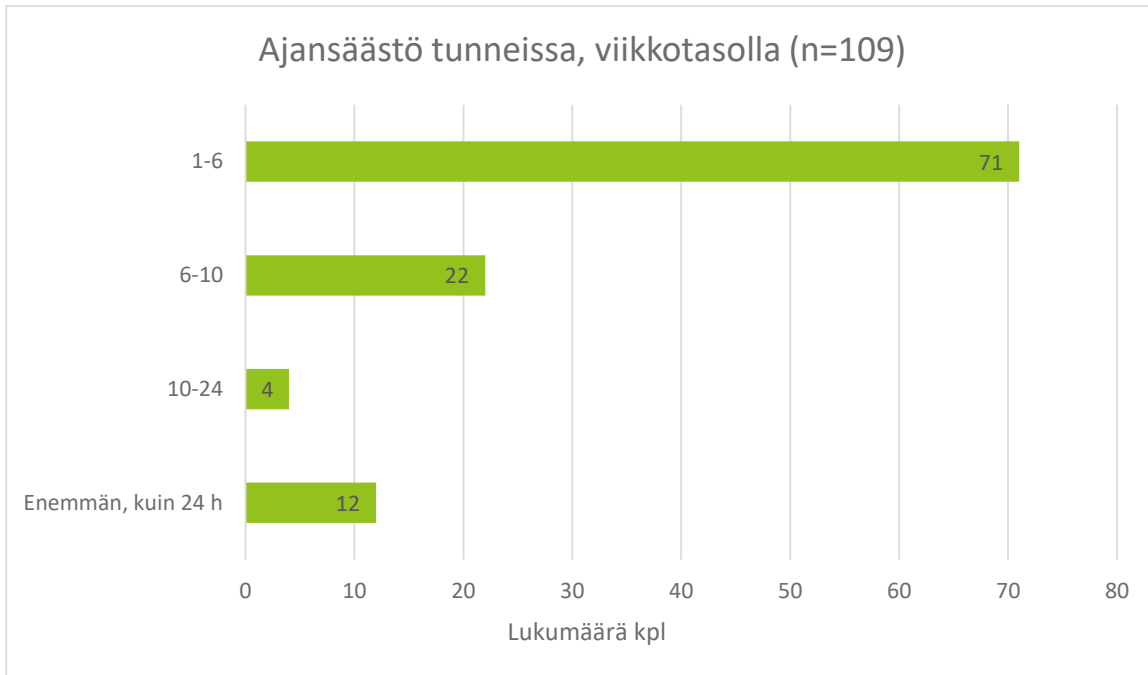
Kuviosta 15 näkyy ohjelmistojen osa-alueet.

Kuvio 15. Ohjelmiston osa-alueet.

Kirjanpitoa kertoi käyttävänsä 83 % vastanneista ja sama määrä yrityksistä kertoi käyttävänsä ohjelmiston ostolaskujen käsittelyyn. 79 % vastanneista kertoi käyttävänsä ohjelmistoa myyntilaskujen käsittelyssä. Kustannuslaskentaan ohjelmistoa käyttivät 21 % vastanneista ja palkanlaskentaan tasan 50 %. 30 % vastanneista kertoi käyttävänsä ohjelmistoa matkalaskujen käsittelyyn. Lisätekstikenttään on mahdollista kertoa mihin muuhun yritykset olivat käyttäneet ohjelmistoa. Ohjelmistoa käytettiin mm. Tilinpäätösten laadintaan, raporttien laadintaan, työajan seurantaan ja varastojen seurantaan.

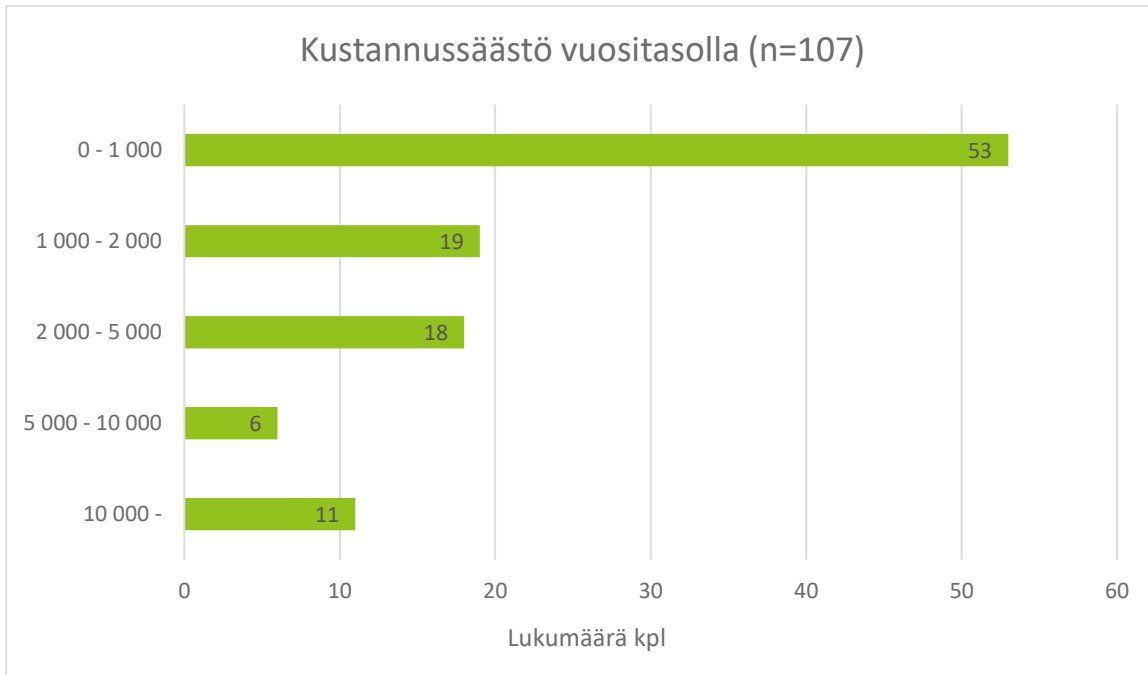
Kuviosta 16 ilmenee yritysten kokema ajansäästö viikkotasolla.

Kuvio 16. Ajansäästö tunneissa, viikkotasolla.

Kuten kuviosta 16 käy ilmi 65 % arvio, että heidän yrityksensä säästää viikkotasolla noin 1–6 tuntia aikaa verrattuna siihen, että heillä ei olisi käytössään sähköistä taloushallinnon järjestelmää. Hieman reilu 20 % vastaajista, että kertoi ajansäästöön viikkotasolla olevan 6–10 tuntia ja 3,7 % vastaajista kertoi säästävänsä aikaa 10–24 tuntia. 11 % vastaajista kertoi säästävänsä viikkotasolla enemmän, kuin 24 tuntia käyttämällä sähköistä taloushallinto järjestelmää. Sanomattakin on selvää, että osalla yrityksistä ajansäästö on ilmeinen.

Kuviosta 17 ilmenee yritysten arvioima kustannussäästö vuositasolla.

Kuvio 17. Kustannussäästö vuositasolla.

49 % arvioi säästön olevan 0–1000 euroa. 18 % vastaajista kertoi säästöjen olevan 1000–2000 euroa. 17 % kertoi säästöjensä olevan 2000–5000 euroa. 6 % kertoi säästöjen olevan 5000–10000 euroa ja jopa 10 % kertoi säästöjen olevan jopa yli kymmenen tuhatta euroa.

Yrityksiltä kysyttiin ovatko he olleet tyytyväisiä käyttämäänsä ohjelmistoon, vastaukset ilmenevät kuviosta 18.

Kuvio 18. Tyytyväisyys ohjelmistoon.

96,3 % vastanneista vastasi olevansa tyytyväisiä ohjelmistoon, mikä muodosti selkeän enemmistön. 3,7 % vastanneista ei ollut tyytyväisiä ohjelmistoon. Vastaajista suurin osa oli siis selkeästi tyytyväisiä käyttämäänsä ohjelmistoon.

Kysymys 17 oli avoin kysymys ja käsitteli yrityksen saamia hyötyjä sähköisestä taloushallinnosta. Vastauksissa mainittiin useaan otteeseen talouden reaaliaikainen seuraaminen ja ajan säästäminen. Laskujen käsittelyn kerrottiin olevan huomattavasti helpompaa. Kaiken kaikkiaan kaikista vastauksista voidaan todeta yksi iso yhteinen tekijä ja se oli vastaajien mielestä helppous. Useat vastasivat myös, että paperipinojen ja mappien poisjääminen sähköisen taloushallinnon myötä olivat myös merkittävä hyöty. Vastauksissa nostettiin myös esille mielenkiintoinen seikka: taloushallinnon työt on huomattavasti helpompi jakaa useiden työntekijöiden kesken sähköisenä. Seuraavassa muutama suora lainaus kyselylomakkeemme vastauksista:

Selkeyttää ja nopeuttaa prosesseja. Näin myös taloushallinnon töitä saadaan jaettua paremmin työntekijöiden kesken.

Taloushallinto pysyy ajan tasalla ja koko ajan on reaaliaikainen tilanne yrityksen talouden tilanteesta. Myös paperipinot ovat kadonneet.

Kaikki asiat löytyvät helposti yhdestä paikasta. Itse on helpompi seurata esimerkiksi liikevaihdon kehitystä.

Talouslukujen seuranta on nopeaa. Laskutus on helppo hoitaa sitä kautta, silloin, kun tekee business-to-business kauppaa. Pääasiassa teemme kuitenkin vähittäiskauppaa, käteiskauppaa. Kun laskut tulee verkkopalvelun kautta, niin ne eivät pääse hukkumaan postissa.

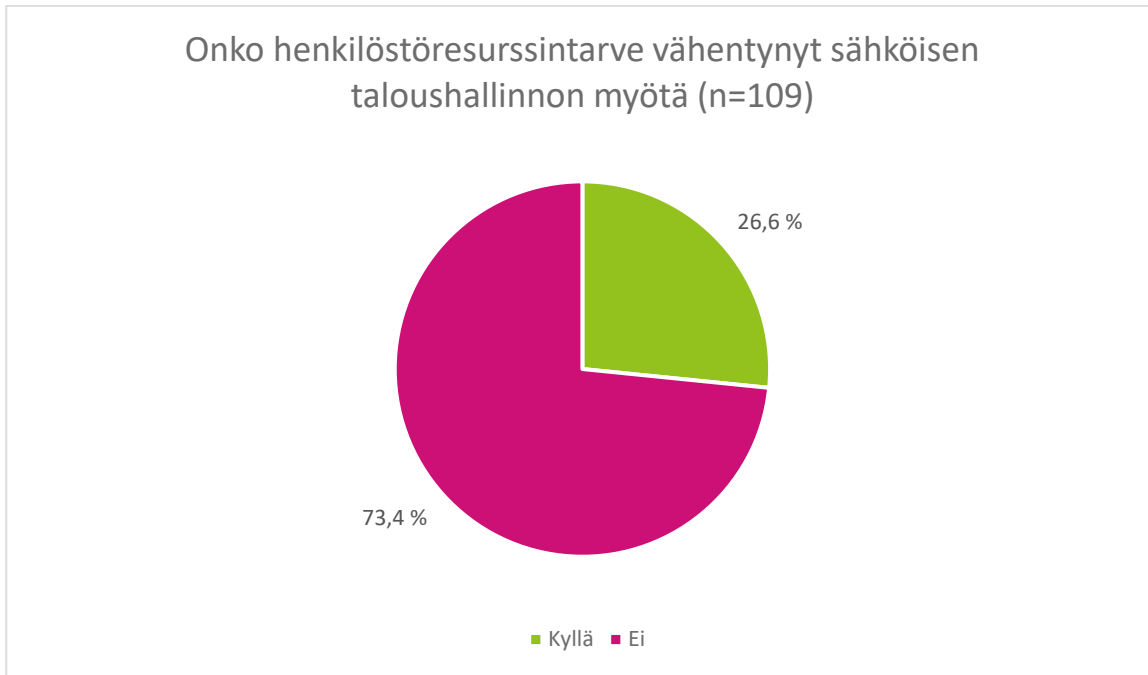
Kysymys 18 oli myös avoin kysymys, missä kysyttiin mitä haasteita yrittäjät olivat kokeneet sähköisessä taloushallinnossa. Yleisesti ottaen haasteita oli melko vähän ja ne liittyivät joko kustannuksiin, ohjelmiston käyttöön tai ohjelmiston rajoituksiin.

Kustannukset suuremmat kuin aiemmin, kun ohjelmisto, kirjanpito ja pankki veloittaa kaikki erikseen.

Ohjelmiston rajoitukset, ominaisuuksien puute tai rajallisuus, vaatii lopulta yhteydenottoa kirjanpitäjään.

Toisinaan on tunne että paljon on sysätty lisätyötä yrittäjälle itselleen. Aikaa se ottaa tuokin systeemi. Face to face vähenee eikä ole kaikessa plussaa

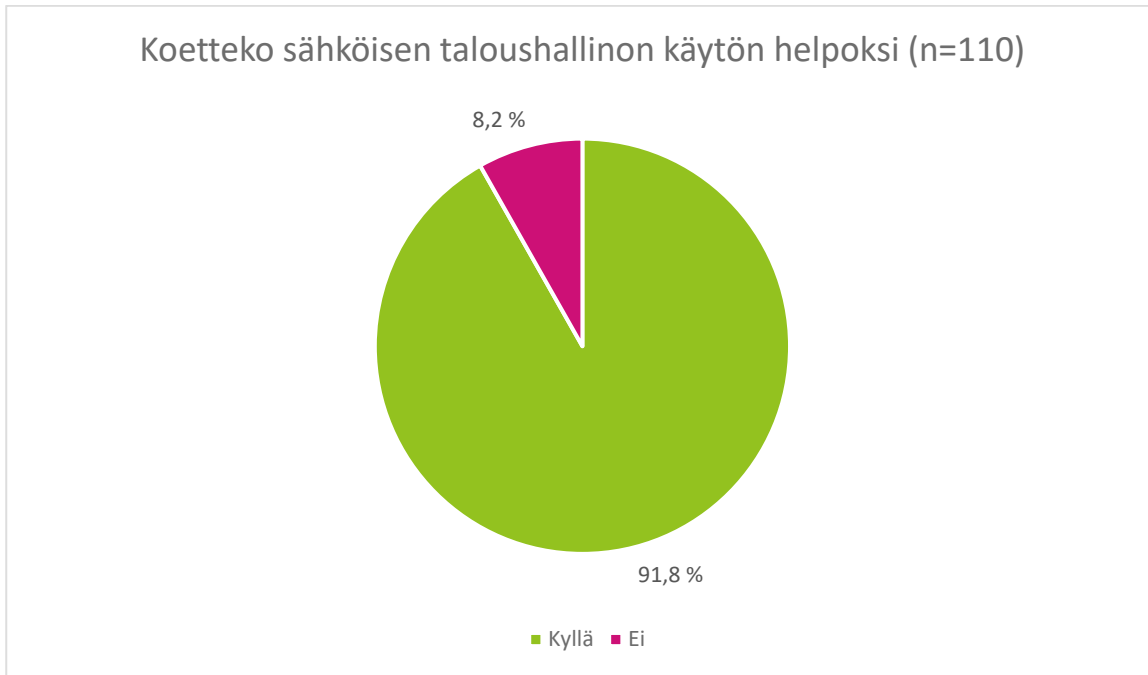
Kuviosta 19 ilmenee, onko henkilöstöressurssintarve vähentynyt sähköisen taloushallinnon myötä.

Kuvio 19. Henkilöstöressurssintarve.

27 % vastaajista kertoo henkilöstöressurssintarpeen vähentyneen sähköisen taloushallinnon myötä. 73 % vastaajista vastaavista kertoi, että henkilöstöressurssien tarve ei ole vähentynyt sähköiseen taloushallinnon myötä.

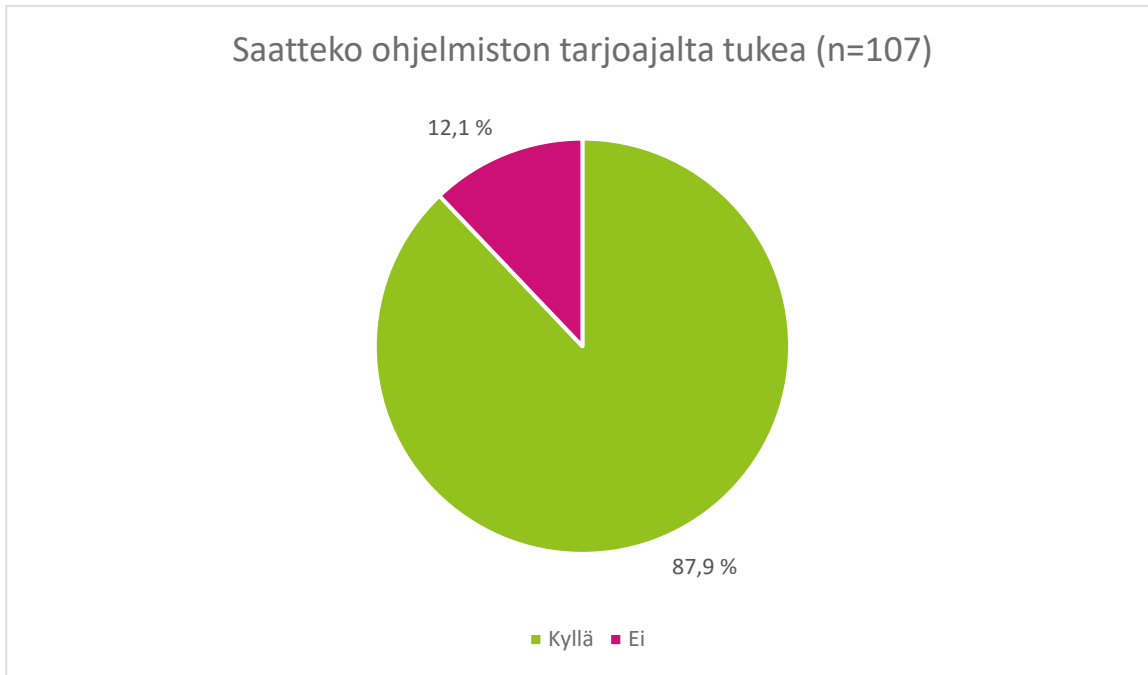
Kysyimme yrityksiltä sähköisen taloushallinnon helppoudesta. Vastaukset ilmenevät kuviosta 20.

Kuvio 20. Käytön helppous.

92 % vastaajista kertoo kokevansa sähköisen taloushallinnon käyttämisen helpoksi. Selkeä enemmistö on siis selvästi sitä mieltä, että sähköisen taloushallinnon käyttäminen on helppoa. Vain noin 8 % vastaajista taas oli sitä mieltä, että sähköisen taloushallinnon käyttäminen ei ole helppoa.

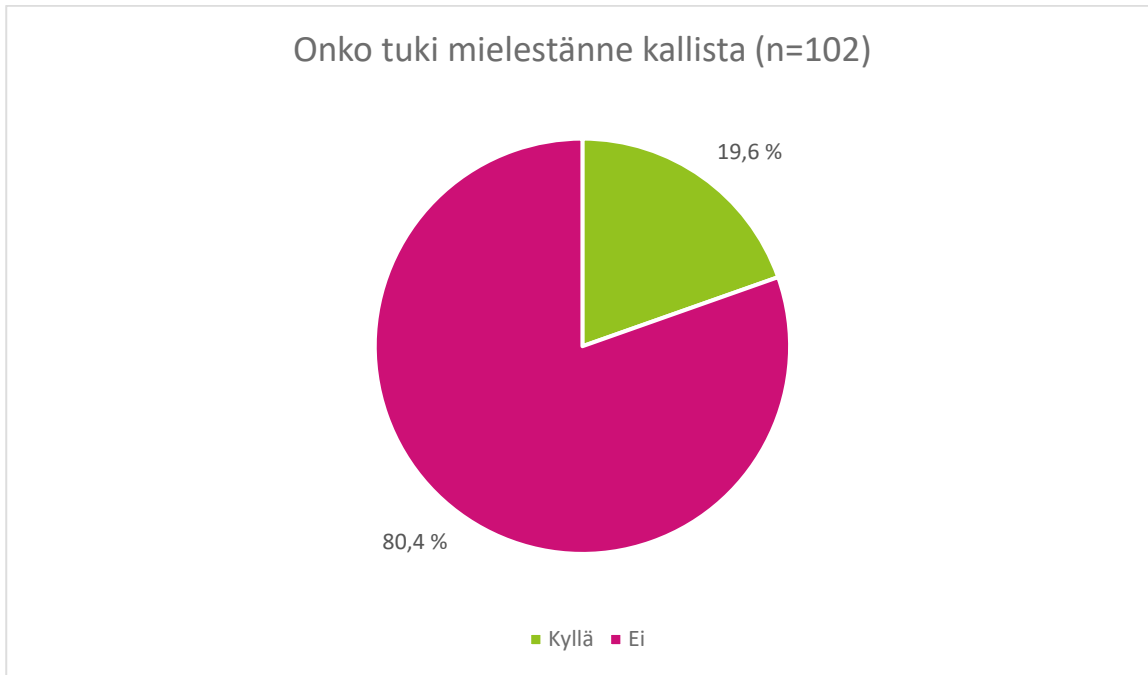
Kuviosta 21 nähdään, saadaanko ohjelmiston tarjoajalta tukea.

Kuvio 21. Ohjelmiston tarjoajan tuki.

Vastaajista 88 % vastasi kyllä ja 12 % vastasi kielteisesti.

Kuviosta 22 ilmenee kokevatko yritykset sähköisen taloushallinnon saralla tuen käyttämisen kalliiksi.

Kuvio 22. Onko tuki kallista?

80 % vastaajista kertoi, että tuki ei heidän mielestään ollut kallista. 20 % vastaajista piti tukea kalliina.

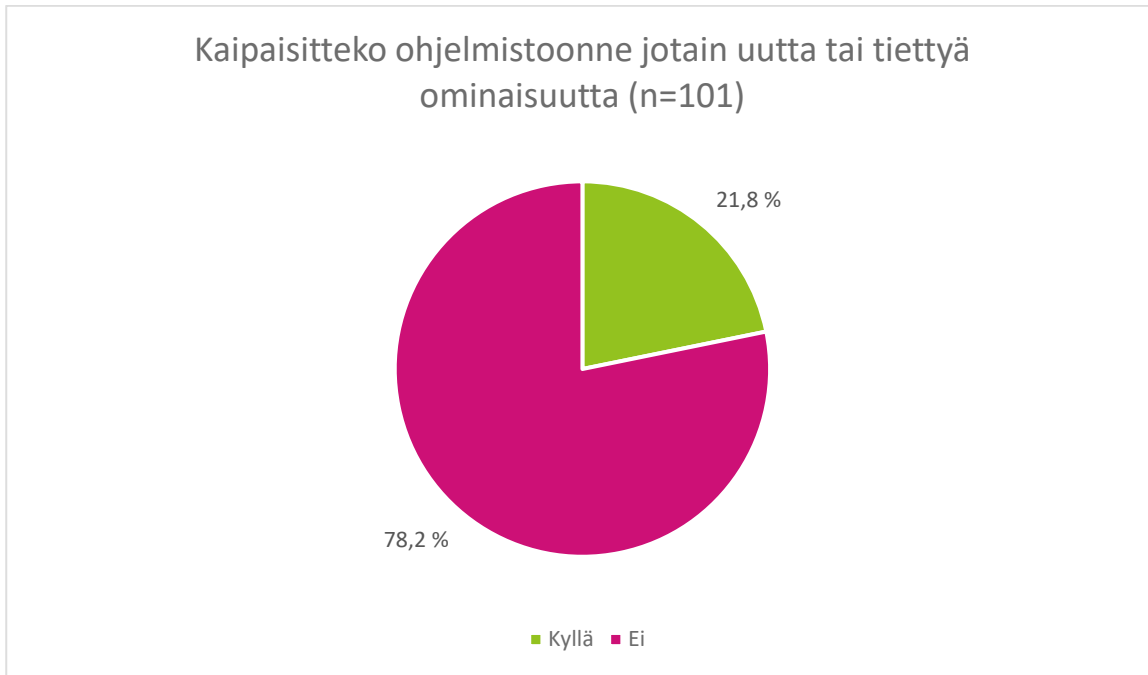
Yrityksiltä kysyttiin, ovatko he tarvinneet tukea sähköisen taloushallinnon käyttämisessä. Vastaukset ilmenevät kuviosta 23.

Kuvio 23. Onko tukea tarvittu?

64 % kertoi tarvinneensa tukea ja 36 % vastaavasti vastasi, etteivät he ole tarvinneet tukea lainkaan.

Yrityksiltä kysyttiin, että kaipaivatko he käyttämäänsä ohjelmistoon jotain uutta tai tiettyä ominaisuutta. Vastaukset ilmenevät kuviosta 24.

Kuvio 24. Kaipaisitteko ohjelmistoonne jotain uutta?

78,2 % vastaajista kertoi suoraan, että tarvetta uusille ominaisuuksille ei ole. 21,8 % prosenttia vastanneista kertoi, että kaipaisivat käyttämäänsä ohjelmistoon jonkin uuden tai tietyn ominaisuuden, joka heidän ohjelmastaan puuttuu. "Kyllä" vastanneille annettiin mahdollisuus antaa lisätekstikenttään vastauksia siitä, mikä heidän mielestään olisi tarvittava lisä heidän ohjelmistoonsa:

Myynti/osto ohjelma passelin tapaan

hakutoimintoja tiliotteelle ja ostolaskujen riveille

Yksinkertaisempi tuote perustaminen

Sähköpostimuistutus erääntyvästä maksusta tms.

Varastonhallinta saldoineen

Esim. rahojen palauttamisen kahteen kertaan maksetusta laskusta asiakkaalle. Käsittääkseni sitä ei ole.

Helpompaa talouden tilanteen seuranta

Laskujen lähetyksen ajastaminen

Toistuvien laskujen automaattinen lähetys

CRM (asiakkuudenhallinta työkalu)

Tuntilaput

Vinkit verotuksen keventämiseen

Raporttien sisältöön

Veroilmoitus

kustannuspaikkakohtainen jaottelu

Parempia varastonkierto- ja kannattavuustyökaluja

Parempia integraatio mahdollisuuksia

6 Opinnäytetöiden vertailu

Vertailu kahden aikaisemmin tehtyjen opinnäytetöiden välillä osoittautui ajateltua hankalammaksi, koska vastausvaihtoehtojen raja-arvot olivat näissä kahdessa työssä aavistuksen erilaiset vaikka samoja kysymyksiä löytyikin paljon. Koimme parhaaksi, että laitamme vastausvaihtoehtoihin meidän mielestämme parhaat raja-arvot, koska oli mahdotonta saada ne osumaan molempien töiden kanssa samoihin. Lauri Meriän (2013) työssä oli vähemmän kysymyksiä, kuin meidän työssämme, kun taas Forsin ja Grönlundin (2016) työssä kysymyksiä oli enemmän. Fors ja Grönlund olivat nähneet tarpeelliseksi perehtyä tiettyihin kysymyksiin vielä jatkokysymyksillä ja muun muassa niiden osalta meillä ei ole minkäänlaista vertailtavaa materiaalia.

Suurin osa kaikkien kolmen opinnäytetyön kyselyihin vastanneista yrityksistä oli selvästi osakeyhtiöitä ja toiminimet olivat vastaajien joukossa toisena. Kaikista töistä löytyi myös muutama avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö, mutta olivat selkeästi vähemmistössä.

Taloushallinnon toteutuksessa sekä Forsin ja Grönlundin, kuin 2022 vuoden tutkimuksessa suurin osa oli jakanut taloushallintonsa tilitoimiston kanssa, kuten voidaan havaita taulukosta 1.

Taulukko 1. Taloushallinnon toteutus yrityksissä.

Taloushallinnon toteutus yrityksissä		
	Yritys hoitaa taloushallintonsa itse	Tiltoimisto hoitaa yrityksen taloushallinnon
Fors & Grönlund (2016)	24 %	26 %
Luomanpää Seppi (2022)	33,1 %	18,3 %

Jonkin verran eroa löytyi siitä, kuinka moni on itse hoitanut työnsä ja kuinka monelle tiltoimisto hoitaa kaiken. 2016 (Fors & Grönlund) taloushallinnon hoiti itse 24 % ja tiltoimisto hoiti kaiken 26, vuonna 2022 itse taloushallintonsa hoitaneita oli 33,1% ja tiltoimisto hoiti kaiken työn 18,3%. Tästä voimme päätellä, että taloushallinnon hoitaminen itse on kasvanut hieman vuosien varrella.

Rahaa säästyy kun tehdään hyvällä omalla ohelmalla itse

Vuonna 2013 (Meriä) sähköinen taloushallinto oli käytössä 51 % yrityksistä, vuonna 2016 (Fors & Grönlund) 44,8 % ja vuonna 2022 71 %, kuten voidaan nähdä taulukosta 2.

Taulukko 2. Sähköisen taloushallinnon käyttöaste yrityksissä.

Sähköisen taloushallinnon käyttöaste yrityksissä (%)	
Fors & Grönlund (2016)	51 %
Meriä (2013)	44,8 %
Luomanpää & Seppi (2022)	71 %

Sähköisen taloushallinnon käyttäminen on siis tutkimuskyselymme mukaan selkeästi nousujohteista. Niillä yrityksillä, joilla ei ollut sähköistä taloushallintoa, mutta olivat harkinneet sen käyttöönottoa oli vuonna 2013 42 %, vuonna 2016 24 % ja vuonna 2022 27 %, kuten voidaan todeta taulukosta 3.

Taulukko 3. Sähköistä taloushallintoa harkinneet.

Yritykset, joilla ei käytössä sähköistä taloushallintoa, mutta ovat harkinneet sen käyttöönottoa	
Fors & Grönlund (2016)	24 %
Meriä (2013)	42 %
Luomanpää & Seppi (2022)	27 %

Voidaanko olettaa, että vuonna 2013 sähköisen taloushallinnon käyttöönottamista harkinneita yrityksiä on ollut huomattavasti enemmän ja sähköisen taloushallinnon käyttöönottaneiden määrä on kasvanut vuoteen 2022 mennessä, että useat sähköistä taloushallintoa harkinneet

ovat myös ottaneet sen käyttöön vuosien aikana. Suurin tekijä, mikä saisi yritykset ottamaan sähköisen taloushallinnon käyttöön oli vuonna 2016 ja 2022 sama: lain säätämä pakollisuus.

Suurin osa vastaajista oli valmis maksamaan sähköisestä taloushallinnon ohjelmasta satoja euroja, mielellään kuitenkin selkeästi alle tuhat euroa. Yrityksiä, jotka olivat valmiita maksamaan yli tuhat euroa vuodessa oli vain muutamia. Vuonna 2016 (Fors & Grönlund) yritykset, joilla ei ollut sähköistä taloushallintoa, vastasivat suurimmaksi syyksi sähköisen taloushallinnon puuttumiseen, että ei ole kokenut sen hankkimista yrityksen avuksi ajankohtaiseksi ja toiseksi suurimpana syynä oli hinta. Vuonna 2022 syitä sähköisen taloushallinnon puuttumiseen oli myös pääosin, että yritykset eivät ole kokeneet sitä tarpeelliseksi tai hinnat ovat liian korkeat.

Vuonna 2016 (Fors & Grönlund) ja 2022 ohjelmiston käyttöönottoon liittyneet syyt olivat hyvin pitkälti samanlaisia: helpous, tehokkuus monipuolisuus ja kustannukset. Vuonna 2016 myös osa-alueet, joita yritykset taloushallinnosta käyttävät itse olivat vastaukset hyvin samankaltaisia, kuten voidaan havaita taulukosta 4.

Taulukko 4. Sähköisen taloushallinnon osa-alueet.

Yrityksien käytössä olevat osa-alueet sähköisen taloushallinnon osalta				
	<i>Kirjanpito</i>	<i>Palkanlaskenta</i>	<i>Myynti- ja ostolaskut</i>	<i>Kustannuslaskenta</i>
Fors & Grönlund (2016)	81 %	55 %	78 %	49 %
Luomanpää & Seppi (2022)	83 %	50 %	79 % (Myynti) 83 % (Osto)	21 %

Kirjanpitoa käytti vuonna 2016 81 % ja vuonna 2022 83 %, palkanlaskentaa käyttivät vuonna 2016 55 % ja vuonna 2022 50 %. Myynti- ja ostolaskut oli Forsin ja Grönlundin työssä laitettu samaan pakettiin ja niitä käytti 78 %. Meidän työssämme olimme kysyneet myynti- ja ostolaskujen käyttämisestä erikseen. Myyntilaskutusta käytti 79 % ja ostolaskutusta 83 %. Voidaan siis todeta, että myynti- ja ostolaskujenkin osalta lukemat ovat lähes identtiset. Suurin eroavaisuus tuli kustannuslaskennan osalta. Vuonna 2016 kustannuslaskentaa käyttivät 49 % ja vuonna 2022 21 %. Kustannuslaskennan osalta käyttöaste oli siis laskenut selvästi.

Tyytyväisiä käyttämäänsä sähköisen taloushallinnon ohjelmistoon oli vuonna 2013 (Meriä) 80 %, vuonna 2016 (Fors & Grönlund) peräti 91,9 ja vuonna 2022 tyytyväisyys oli kasvanut entisestään: 96 %, kuten voidaan nähdä taulukosta 5.

Taulukko 5. Tyytyväisyys ohjelmistoon.

Tyytyväisyys käyttämäänsä sähköisen taloushallinnon ohjelmistoon	
Fors & Grönlund (2016)	91,9 %
Meriä (2013)	80 %
Luomanpää & Seppi (2022)	96 %

Sähköisen taloushallinnon hyödyistä puhuttaessa, vuonna 2016 (Fors & Grönlund) 89,1 % oli kokenut säästävänsä aikaa, 63 % prosenttia oli kokenut säästävänsä rahaa ja 52,2 % oli kokenut henkilöstö resurssien tarpeensa pienentyneen. Vuonna 2016 hyödyiksi sähköisen taloushallinnon käytöstä oli lisäksi mainittu muunmuassa asioiden jäljitettävyyden pidemmän aikaa ja koettiin, että sähköinen taloushallinto on nykypäivää. 2022 vuoden tutkimuskyselyssä

sähköisestä taloushallinnosta saatavista hyödyistä kysyttiin avoimella kysymyksellä. Selkeästi eniten vastauksissa nousi esille ajan säästäminen. Ajan säästämisen lisäksi useasti mainittiin rahan säästäminen, tehokkuus, kaikkien toimintojen löytyminen samasta paikasta ja myynti- ja ostolaskujen helppous.

Hyötyjen lisäksi on tärkeää myös kysyä mahdollisista haitoista. Vuonna 2016 (Fors & Grönlund) 34,5 % koki, että ohjelmisto oli tullut kalliiksi, 17,2 % koko uuden ohjelmiston vaikeakäyttöiseksi ja 10,3 % koki ohjelmiston sopimattomaksi. Muita mainittuja haittoja vuonna 2016 oli muun muassa päivitysten yhteydessä ilmenneet ongelmat ja raporttipohjia piti muokata omiin tarpeisiin. Myös haitoista kysyttiin tutkimuskyselyssä avoimella kysymyksellä. Vuonna 2022 ohjelmistojen käytön opettelemisen vaikeus nousi vahvasti esille ja myös koettiin, että ohjelmisto itsessään saattaa usein olla vaikea käyttää tai ohjelmistossa on selkeitä puutteita. Toisin kuin vuonna 2016 ohjelmistojen kallis hinta ei noussut niin vahvasti esille. Saimme vain muutaman vastauksen, jossa haitaksi koettiin ohjelmiston hinta. Pariin otteeseen mainittiin myös mielenkiintoinen seikka, että mahdollisen sähkö- tai nettikatkon aikana taloushallinnon hoitaminen on mahdotonta ja näin sattuesssa “ollaan aika kädettömiä”.

Vuonna 2016 57,8 % vastanneista koki, että heidän henkilöstöressurssien tarpeensa on vähentynyt, kun taas vuonna 2022 vain 27 % kyselyyn osallistuneista yrityksistä koki henkilöstöressurssiensa tarpeen vähentyneen, kuten voidaan todeta taulukosta 6.

Taulukko 6. Henkilöstöressurssien tarve.

Yritys kokee henkilöstöressurssien tarpeensa vähentyneen	
Fors & Grönlund (2016)	57,8 %
Luomanpää & Seppi (2022)	27 %

Tässä on selkeä ero vuosien 2016 (Fors & Grönlund) ja 2022 välillä.

Lisätuen tarpeen ja tuen kalliiksi kokemisen vertailun tulokset voidaan todeta taulukosta 7.

Taulukko 7. Lisätuen tarve ja tuen kalliiksi kokeminen.

Lisätuen tarve ohjelmiston käyttämiselle	
Fors & Grönlund (2016)	64,4 %
Luomanpää & Seppi (2022)	64 %
Tuen saamisen kokeminen kalliiksi	
Fors & Grönlund (2016)	34,8 %
Luomanpää & Seppi (2022)	20 %

Lisätuen tarvetta sähköisen taloushallinnon ohjelmiston käyttämiselle oli kokenut tarvetta vuonna 2016 (Fors & Grönlund) 64,4 % prosenttia ja vuonna 2022 lisätukea oli koennut tarvinneensa 64 %. Lisätuen tarpeen määrä ohjelmiston käyttämiseen oli siis kuusi vuotta myöhemmin lähes identtinen. Vuonna 2016 tuen saamisen koki kalliiksi 34,8 % ja vuonna 2022 20 %. Tuen saamisen kalliiksi koki siis 14,8 % vähemmän vastanneista kuusi vuotta myöhemmin.

7 Johtopäätökset ja pohdinta

Kävimme läpi noin 5500 yritystä, joista kysely lähti 3 227:lle yritykselle. Lisäksi kysely oli samanaikaisesti auki Seinäjoen yrittäjien Facebook seinällä sekä lähti heidän uutiskirjeensä mukana sähköpostitse. Vastauksia saimme 142. Pienellä vastausprosentilla spekulointi, on vain spekulointia. Listan yrityksissä, kun oli mukana jo niin lopettaneita yrityksiä, kuin myös yrityksiä, joilla oli vanhentuneet yhteystiedot. Toisekseen tutkimuksen laadullinen lähestymistapa antoi oikeutuksen jatkaa tutkimusta kyselyn sulkeuduttua.

Vastauksia saatiin pääosin osakeyhtiöiltä ja toiminimiltä, mutta mukaan mahtui myös yksi osuuskunta ja kourallinen avoimia yhtiöitä ja kommandiittiyhtiöitä. Henkilömäärältään yritykset olivat pääasiassa pieniä 1–5 hengen yrityksiä ja suurin liikevaihtoluokka kyselyyn vastanneista yrityksistä oli alle 50 000 €. Vastauksia tuli myös henkilömäärältään isommilta yrityksiltä ja toiseksi suurin liikevaihtoluokka oli hieman yllättäen yli 1 000 000 €. Suurin osa, 64 %, yrityksistä jakaa taloushallintonsa tilitoimiston kanssa. Tämä prosenttiosuus on suurempi, kuin vuonna 2016 (Fors & Grönlund), jolloin se oli 48,1 %. Yrityksistä 33 % kertoi hoitavansa taloushallintonsa kokonaan itse, mikä oli hieman suurempi määrä, kuin vuonna 2016, jolloin se oli 24 %. Sähköinen taloushallinto oli käytössä 71,1 % yrityksistä, vuonna 2013 (Meriä) se oli 51 % ja vuonna 2016 se oli 44,8 %. Sähköisen taloushallinnon käytön yrityksissä voidaan siis todeta kasvaneen. Suurin osa niistä yrityksistä, joilla ei ollut käytössään sähköistä taloushallintoa, eivät olleet edes harkinneet siirtymistä. Suurimmaksi syyksi koettiin, että se ei ole ajankohtaista tai yritys on niin pieni, etteivät koe tarvetta. Lain säätämä pakollisuus oli selkeästi suurin syy, millä yritykset siirtyisivät käyttämään sähköistä taloushallintoa. Kuitenkin on oletettavaa, että tilanne muuttuu, kun Lahden ja Salmisen mukaan (2014) EU tavoittelee 100 % osuutta verkkolaskuissa julkisten hankintojen kohdalla. Painetta luo myös 1.4.2020 laajentunut verkkolaskulaki, joka antaa yrityksille oikeuden olla maksamatta laskua, mikäli sitä ei ole toimitettu verkkolaskuna (Laki hankintayksiköiden ja elinkeinonharjoittajien sähköisestä laskutuksesta 2019/241). Työ- ja elinkeinoministeriön Yrityksen digitalous –hankkeen tarkoituksena on edistää digitalisaatiota ja reaaliaikaista taloutta Suomessa. Hankkeen yhtenä suurena tavoitteena on hallinnon ja koko yhteiskunnan digitalisaation edistäminen (TEM, 2021). Suomen valtiolla on selkeä halu viedä, sekä julkishallinnon, että yritysten osalta

digitalisaatiota eteenpäin, mikä todennäköisesti tarkoittaa sitä, että tulevaisuudessa yritysten on siirryttävä lain velvoittamana käyttämään sähköistä taloushallintoa.

Kyselyn perusteella sähköisestä taloushallinnosta ei olla valmiita maksamaan suuria hintoja. Selkeästi eniten vastauksia tuli pienimpään hintahaarukkaan 0–300 €. Vuonna 2013 (Meriä) maksuhalukkuus oli ollut hyvin samankaltaista ja vuoden 2016 (Fors & Grönlund) tutkimuksessa vastaukset olivat myös pääpiirteittäin samankaltaisia, sillä erolla, että pari yritystä olisi ollut valmis maksamaan ohjelmistosta yli tuhat euroa ja yksi yritys jopa yli 3000 euroa. Ajantasaisuus, nopeus ja helppous olivat muun muassa syitä miksi sähköiseen taloushallintoon oli siirrytty ja ohjelmiston valintaan vaikuttivat eniten muun muassa helppous, monipuolisuus, kustannus, tehokkuus ja oman tilitoimiston käyttämä ohjelmisto. Voidaan siis todeta, että sekä sähköisen taloushallinnon käyttöönottamisessa, että ohjelmiston valinnassa helppous on usein tekijä, joka vetoaa yrityksiin, tämä on todettu myös sähköistä taloushallintoa käsittelevässä kappaleessa. Taloushallinnon hoitamisen halutaan olevan helppoa, nopeaa ja tehokasta. Ohjelmistojen osa-alueista selkeästi eniten käytettyjä olivat kirjanpito ja myynti- ja ostolaskujen käsittely. Palkanlaskenta oli käytössä 50 %:ssa yrityksistä.

Suurin osa yrityksistä arvioi ajansäästön sähköistä taloushallintoa käyttämällä olevan noin 1–6 tuntia viikossa ja rahaa suurin osa yrityksistä arvioi säästävänsä 0–1000 euroa vuodessa. 96,3 % yrityksistä on ollut tyytyväisiä käyttämäänsä ohjelmistoonsa. Vuonna 2016 (Fors & Grönlund) ohjelmistoonsa tyytyväisiä on ollut 91,9 %, joten tyytyväisyys valittuun ohjelmistoon on kasvanut hieman. Suurimpina hyötyinä sähköisen taloushallinnon käytöstä koettiin talouden reaaliaikainen seuraaminen, ajan ja rahansäästö ja verkkolaskujen helppo käsitteleminen. Suurin osa haasteista sähköiseen taloushallintoon liittyen oli ohjelmistoon liittyviä. Ohjelmiston käyttäminen koettiin usein hankalaksi tai koettiin, että ohjelmisto rajoittaa käyttämistä tai on puutteellinen. Kustannukset nousivat myös joillakin vastaajilla haasteiksi ja sähköisen taloushallinnon käyttämisen koettiin olevan liian kallista. Vastauksissa nousi myös esille mielenkiintoinen asia. Osa vastaajista koki, että esimerkiksi tilitoimiston kanssa asioiden hoitaminen kasvotusten oli heille mielekkäämpää. Henkilöstöressurssien tarve ei ole merkittävästi vähentynyt sähköisen taloushallinnon käyttöönoton myötä. Vain 27 % vastaajista

kertoi, että heidän henkilöstöressurssien tarpeensa on vähentynyt sähköisen taloushallinnon käyttöönoton myötä.

Sähköisen taloushallinnon käyttämisen totesi helpoksi 92 % vastaajista, vaikka haasteista kysyessä, eniten haasteita koettiin nimenomaan ohjelmiston käyttöönotossa ja käyttämisessä ja kysyttäessä onko ohjelmiston käyttämiseen tarvittua tukea, 64 % vastaajista kertoi, että tukea on tarvittu. 88 % vastaajista kertoi saavansa tukea ohjelmistonsa tarjoajalta tarvittaessa ja 80 % vastaajista oli sitä mieltä, että tarjottu tuki ei ole kallista. Suurin osa vastaajista ei tarvinnut ohjelmistoon uutta tai jotain tiettyä ominaisuutta. 22 % vastaajista jäi kaipaamaan jotain uutta tai tiettyä ominaisuutta, mutta mikään tietty ominaisuus ei noussut varsinaisesti esille.

Sähköisen taloushallinnon käyttöaste oli noussut hieman vuosien aikana. Ne yritykset, joilla sähköistä taloushallintoa ei ollut käytössään eivät pääosin edes harkinneet sen käyttöönottoa. Kuten vuonna 2016 (Fors & Grönlund), myös 2022 suurin osa näistä yrityksistä ei koe edelleenkään sähköistä taloushallintoa ajankohtaiseksi. Yritysten määrä, jotka hoitivat taloushallintonsa kokonaan itse oli myös noussut. Taloushallinto oli myös jaettu hieman aikaisempaa useammin tilitoimiston kanssa. Niiden yritysten määrä, jotka ulkoistivat taloushallintonsa kokonaan tilitoimistolle, oli aikaisempaa pienempi. Mitään dramaattista eroa vuoden 2013 (Meriä) ja 2016 (Fors & Grönlund) tutkimuksiin verrattuna ei mielestämme ollut.

Opinnäytetyötä tehdessämme huomasimme, että kysymyksiä olisi voitu ehkä muotoilla toisinkin ja joillekin kysymyksille olisi pitänyt laatia jatkokysymyksiä siten, että syyt tilastojen taustalla olisi tullut paremmin esiin. Vertaileminen aikaisempiin opinnäytetöihin oli yksi osa opinnäytetyötämme ja sen toteuttamisen koimme paikoitellen haastavaksi. Kysymyksemme olivat osittain samoja, kuin aikaisemmissa töissä, mutta osa kysymyksistämme oli erilaisia tai muotoiltu hieman eri tavalla, mikä teki vertailemisesta paikoitellen hankalaa. Laatiessamme Webropol-kyselyämme olisi myös ollut vertailemisen kannalta mutkattomampaa, kun raja-arvot vastauksissa olisivat olleet samat, kuin aiemmissa opinnäytetöissä. Halusimme kuitenkin vertailla kahteen aikaisempaan opinnäytetyöhön, joissa raja-arvot eivät olleet yhtenäiset. Jälkikäteen voimme todeta, että vertailukohteeksi olisi ollut järkevämpää valita vain yksi

aikaisempi työ ja näin vertaileminen olisi ollut helpompaa. Varsinkin, kuin toinen aikaisemmista opinnäytetöistä oli kysymyksiltään huomattavasti suppeampi, kuin meidän työmme ja vertaileminen Meriän vuoden 2013 työn kanssa jäi valitettavan suppeaksi.

Vuonna 2022, kun kauppaa käydään hyvin paljon internetissä, palkat maksetaan sähköisesti ja käytännössä rahaliikenne ylipäänsä toimii loppujen lopuksi 100 prosenttisesti kuitenkin verkossa ajattelisi helposti, että jokainen yritys käyttäisi sähköisiä taloushallinnon järjestelmiä, tai edes hoitaisi kirjanpidon sähköisesti kuten vaikkapa Holvilla. Näin ei kuitenkaan ole, mikä tuli hieman yllätyksenä, kun kuitenkin esimerkiksi juuri pienille yrityksille on tarjolla usein hyvin edullisiakin ratkaisuja (Lahti & Salminen, 2014, s.30). Tutkimuksemmekin mukaan sähköisellä taloushallinnolla kuitenkin saadaan säästöjä ja käyttäjät kokevat sen myös helpoksi. Myös omakohtainen kokemuksemme on sama. Tuntuu hankalalta ja aikaa vievältä hoitaa yritystä ilman sähköistä taloushallintoa ja samalla tiedostaen myös sen seikan, että virheiden määrä näin ollen kasvaisi.

Vaikka työ käsittelee taloushallintoa, on silti huomattava ja mainittava, että digitalisaatiota ajava voima on asiakaskäyttäytyminen. Suuren osan yrittäjistä tulee ottaa tämä huomioon vähintäänkin niin, että mainostaa sosiaalisessa mediassa tai on edes olemassa siellä; digitaalisessa maailmassa. Asiakkaat kuluttavat mobiilisti. Ruokakassinkin kun saa tilattua ovelleen edes käymättä kaupassa.

LÄHTEET

- Fors, J., & Grönlund, M. (2016). *Sähköinen taloushallinto. Sähköisen taloushallinnon käyttäminen Keski-Pohjanmaan seudun yrityksissä* [Opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu].
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/118166/Jenni_Fors_Gronlund_Minerva.pdf?sequence=1
- Helanto, L. Kaisaniemi, T. Koskinen, K. Kuntola, K., & Siivola, M. (2013). *Taloushallinto. Nyt. Tilitoimistoammattilaisen opas sähköiseen taloushallintoon*. ProCountor International Oy.
- Ikäheimo, S., Malmi, T., & Walden, R. (2016). *Yrityksen laskentatoimi*. Alma Talent.
- Ilmarinen, V., & Koskela K. (2015). *Digitalisaatio: yritysjohton käsikirja*. Talentum Media Oy
- Jormakka, R. Koivusalo, K. Lappalainen, & J. Niskanen, M. (2015). *Laskentatoimi*. Edita Publishing Oy.
- Jyväskylän yliopisto (JYU) (2015). *Määrällinen tutkimus*.
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/määrällinen-tutkimus>
- Jyväskylän yliopisto (JYU) (2021). *Laadullinen tutkimus*.
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>
- Kaarlejärvi, S., & Salminen, T. (2018). *Älykäs taloushallinto. Automaation aika*. Alma Talent.
- Lahti, S., & Salminen, T. (2014). *Digitaalinen taloushallinto*. Sanoma Pro Oy.
- Lahti, S., & Salminen, T. (2008). *Kohti digitaalista taloushallintoa -sähköiset talouden prosessit käytännössä*. WSOYpro
- Laki hankintayksiköiden ja elinkeinonharjoittajien sähköisestä laskutuksesta 2019/241.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190241>
- Meriä, L. (2013). *Sähköiset taloushallinto-ohjelmat. Kyselytutkimus Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksille* [Opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu].
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/57845/Meria_Lauri.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- Patentti- ja rekisterihallitus. (2023). *Yrityksen digitalous*.
https://www.prh.fi/fi/tietoa_prhsta/ajankohtaista/projektit/yrityksen_digitalous.html
- Suomen yrittäjät & Taloushallintoliitto. (2023). *Yrityksen kirjanpito-opas kirjanpitäjältä yrittäjälle* https://www.yrittajat.fi/wp-content/uploads/2023/02/sy_opas_yrityksen-kirjanpito-opas_2023.pdf
- Suomidigi. (2021) *Yrityksen digitalous – hankkeen esittely*.
https://www.suomidigi.fi/sites/default/files/2021-10/Yrityksen_digitalous_esittely.pdf
- Tomperi S. (2019a). *Käytännön kirjanpito*. Otavan kirjapaino Oy.
- Tomperi S. (2019b). *Kirjanpidon ja tilinpäätöksen perusteet*. Otavan kirjapaino Oy.
- Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM). (2021) *Uusi hanke edistää yritysten taloushallinnon digitalisoitumista* <https://tem.fi/-/uusi-hanke-edistaa-yritysten-taloushallinnon-digitalisoitumista>
- Yrityksen digitalous. (2023a) *Digitaalinen ekosysteemi*.
<https://www.yrityksendigitalous.fi/yrityksen-digitalous-hankkeesta/digitaalinen-ekosysteemi/>
- Yrityksen digitalous. (2023b) *Mitä on digitalous?* <https://www.yrityksendigitalous.fi/yrityksen-digitalous-hankkeesta/mita-on-digitalous/>
- Yrityksen digitalous. (2023c) *Hankkeen rajaukset - Mitä yrityksen digitalous ei tee*.
<https://www.yrityksendigitalous.fi/yrityksen-digitalous-hankkeesta/hankkeen-rajaukset-mita-yrityksen-digitalous-ei-tee/>

LIITTEET

Liite 1. Saatekirje

Liite 2. Webropol kyselylomake

Liite 1. Saatekirje

Yritystutkimus: Sähköinen taloushallinto

Tervetuloa osallistumaan Seinäjoen ammattikorkeakoulussa (SEAMK) toteutettavaan yritystutkimukseen *sähköisestä taloushallinnosta*. Tutkimuksen kohteena ovat Etelä-Pohjanmaan yritykset. Tavoitteena on tutkia sähköisen taloushallinnon hyödyntämistä. Tuloksia verrataan aikaisempiin vastaaviin tutkimuksiin, joita on tehty eri maakunnissa. Tutkimukseen pääsette osallistumaan oheisen linkin kautta: Yritystutkimus: Sähköinen taloushallinto Etelä-Pohjanmaa. Kyselyn täyttäminen on helppoa ja aikaa siihen kuluu joitakin minutteja. Vastanneiden kesken arvotaan Atrian maittava grillauspaketti. Kyselyyn vastataan nimettömänä, mutta kyselyn loppuun voitte jättää yhteystietonne arvontaa varten. Kyselyn lopussa on pari avointa kysymystä. Näihin voi jättää myös vastaamatta. Kysely on avoinna 4.9.2022 asti. Tervetuloa vastaamaan!

Ystävällisin terveisin,

Jussi Luomanpää jussi.luomanpaa@seamk.fi

Juuso Seppi juuso.seppi@seamk.fi

Liite 2. Webropol kyselylomake

Sähköinen taloushallinto – Yritystutkimus

Tervetuloa osallistumaan tutkimukseen sähköisestä taloushallinnosta!

1. Mikä on yrityksenne yhtiömuoto?

Toiminimi

Avoin yhtiö / Kommandiittiyhtiö

Osuuskunta

Osakeyhtiö

2. Yrityksenne henkilöstömäärä?

1–5

6–10

11–20

21–50

51 tai enemmän

3. Yrityksenne liikevaihto vuodessa

alle 50 000

50 000–100 000

100 000–500 000

500 000–1 000 000

enemmän kuin 1 000 000

4. Miten taloushallinto on yrityksessänne toteutettu

hoidamme kaiken itse

tilitoimisto hoitaa kaiken

taloushallinto on jaettu tilitoimiston kanssa

muuten, miten?

5. Käyttääkö yrityksenne sähköistä taloushallintoa? Sähköisiä taloushallinnon järjestelmiä on esimerkiksi Netvisor, Visma, SAP

Kyllä

Ei -> vastatkaa vielä kysymyksiin 6–9

6. Oletteko harkinneet sähköiseen taloushallintoon siirtymistä

Ei

Kyllä

7. Mikä tekijä sai yrityksenne ottamaan käyttöön sähköisen taloushallinto järjestelmän

lain säätämä pakollisuus

sopivan ohjelmiston löytyminen

opastus käyttöönotosta

muu, mikä?

8. Mikä on vaikuttanut siihen, ettei yrityksellänne ole sähköistä taloushallinnon järjestelmää?

9. Paljonko olisitte valmis maksamaan järjestelmästä vuositasolla €

0–300

300–600

600–1000

1000–3000

3000 -

10. Mikä sai teidät siirtymään sähköiseen taloushallintoon?

11. Mitkä tekijät vaikuttivat ohjelmiston valintaan?

Kustannus

Monipuolisuus

Helppous

Tehokkuus

Oman tilitoimiston käyttämä ohjelmisto

Toisen yrityksen suosittelema ohjelmisto

Muu, mikä?

12. Mitä taloushallinnon ohjelmistoa käytätte?

Visma

Netvisor

Procounter

SAP

Fivaldi

Heroos

Lemonsoft

Muu, mikä?

13. Mitä osa-alueita käytätte kyseisestä ohjelmistosta?

Kirjanpito

Myyntilaskujen käsittely

Ostolaskujen käsittely

Kustannuslaskenta

Palkanlaskenta

Matkalaskujen käsittely

Muu, mitä?

14. Kuinka paljon arvioitte säästävänne aikaa sähköisen taloushallinnon käyttöönoton myötä viikkotasolla?

1–6

6–10

10–24

enemmän kuin 24 h

15. Kuinka paljon arvioitte säästävänne kustannuksia vuositasolla €?

0–1000

1000–2000

2000–5000

5000–10000

10000 -

16. Oletteko olleet tyytyväisiä ohjelmistoonne?

Kyllä

Ei

17. Mitä hyötyjä koette saaneenne yrityksellenne?

18. Entä haasteita?

19. Onko henkilöstöressintarve vähentynyt sähköisen taloushallinnon myötä?

Kyllä

Ei

20. Koetteko sähköisen taloushallinnon käytön helpoksi?

Kyllä

Ei

21. Saatteko ohjelmiston tarjoajalta tukea?

Kyllä

Ei

22. Onko tuki mielestänne kallista

Kyllä

Ei

23. Onko tukea tarvittu?

Kyllä

Ei

24. Kaipaisitteko ohjelmistoonne jotain uutta tai tiettyä ominaisuutta?

Ei

Kyllä, mitä?

25. Jätä halutessasi yhteystiedot (esim. sähköposti) mikäli haluat osallistua arvontaan. Yhteystietoja ei tulla käyttämään kuin arvonnassa. Yhteystietonsa

jättäneiden kesken arvomme 3 pakettia Atrian käristeit!

Onnea arvontaan ja mukavaa kevättä!